

ELŐZETÉS

ÁRÁNYBEN:
 Egy évről 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VEZÉREK:
 Egy évről 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 30 f.

HIRDÍTÉSEK:
 Hosszabb idejűre az egyszerű 20 kál.
 Minden következéssel 10 kálér.

Nyitány ára 40 kálér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában
 TELEFON-SZÁM: 333

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, október 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A városok ellen.
- A csanádi választások.
- A város parlamentjéből.
- Lengyel Zoltán a vádlottak padján.
- Krivány esküvője.
- Tárca: Vizsgálat. Irta: Lengyel Géza.

A városok ellen.

Arad, október 28

Hadjárat készül a városok ellen, hadjárat készül a kultúra ellen; vigyázzunk, mert minden pillanatban itt teremhet az ellenség a kapunk előtt és feldulhatja otthonainkat. Csak a középkor ismert ilyen irtóhadjáratot, — csak a középkor, amelynek városaira kényük-kedvük szerint csaptak rá zsoldos seregeikkel a gögös nagyurak. Vigyázzunk! A középkor újra éledőben van és minden emberi fantáziát túlszárnyaló inkvizíció készül a városok lakossága ellen.

Ha talán egyesek tamáskodva, hitetlenül rázzák a fejüket és vezércikk-frázisnak tartják az új középkort, az új inkvizíciót — kérjük: tekintsenek be az új adóreform törvényjavaslatába; kérjük: vizsgálják át gondosan és lelkiismeretesen, fáradságos szakavatottsággal az új adóreform ravaszul összefűzött táblázatát. Látnak egyet-mást. Látják majd az új jövedelmi adót, amelynek forrása nem csupán a pénzbeli jövedelem, hanem minden, ami értéknek számítható. A ke-

reskedőnél, iparosnál például a kihitelezett és nagyrészt soha be nem hajtható összegek után is megállapítják majd a jövedelmi adót. Látják továbbá majd a városi jövedelmek megtizedelését. Hogy a város az első, másodosztályú kereseti adók és az ezeket helyettesítő jövedelmi adó után pótagót nem vehet ki, a harmad és negyed osztályú kereseti adó után is csak felerészben. És majd érezni fogják a fogyasztási adók folytonos, alig észrevehető emelkedését, majd hallani fogják, hogy a városi élet, amelynek fő jövedelmi forrásait elzárja az új adóreform, hogy fejlődik vissza szép lassan abba a kisvárosi tökéletlenségbe, amelyből évtizedek fáradságos kulturmunkájával alig-alig tudott kiöntakozni.

Csak várjunk még. Ráérünk. Várjunk kissé a meglepetésekre. Bizzunk, higgyünk — hisz itt minden a humanizmus és a szociálpolitika szent nevében történik. A képviselőház analfabétái, feudális sportlovagjai egy pillanatra sütkérezni akarnak a nyugateurópai közélet fényében. Csend, emberek! Most ők szociálpolitikát csinálnak. És megcsinálják tapsolva, tüntetve a fogyasztási adók emelését, a legcsekélyebb ipari és kereskedelmi értéket is jövedelmi adóval sújtó, a városok jövedelmeit legyilkoló adóreformot. A nagy, büszke, hengegő, folyton hátráló, Kossuth Lajos hagyományait kigunyoló függetlenségi pártban nem akad senki, aki az adóreform ellen szavát emelte volna. Senki. Néma csend.

Szecessziót, pártszakadást senki se emleget. Mindenki elégedett és áhitattal tekint Wekerle számolási virtuozitására.

Még a kiegyezés ellen csak lázongtak. Itt-ott bátor hangot is hallottunk. Ugy indult meg a rebelligedés, mintha önálló vámterületen, önálló bankon alább nem is adná. Csend emberek! — mondta az egész ország gondolkodó népe. Az elégedetlenek most forradalmat csinálnak odafent. Kitűnt, hogy csak játék volt, csak politikai hecc a napokon át hangoztatott rebelligedés. Az oroszlanok elagultak; éles fogaikat kiszedték a miniszteri állatszelidítők. Egy parányi formula, ékes szavakba bujtatott értéktelenség lecsendesítette őket.

De az adóreform ellen még csak nem is lázognak. Az a sok politikai nulla, kulturátlan nagy ambiciós ur, akik közéleti szereplésnek csufolt karrierjüket a városok naivan bizó, öntudatlan polgárságának köszönhetik, — tapsol és tüntet a városok ellen intézett támadás halatára.

Tudjátok-e, mit jelent a városok jövedelmeinek ígért, nagyszabású csökkentése? Jelenti a kultúra halálát, teljes megsemmisülését. Jelenti a fejlődés béklyóba verését; a nyugateurópai művelődés őrtüzeinek barbár kioltását. Jelenti a középkorba való teljes visszasülyedést. Azok a közös kulturavak: a világitás, csatornázás, iskoláztatás, utcarendezés, művészetpártolás, fásítás, parkirozás, köz-

Vizsgálat.

Irta: Lengyel Géza.

A harmadik felsőben vizsgálat indult, jobban mondva nyomozás, mert a vizsgálat alatt egészen mást értenek az iskolában.

Tehát nyomozás indult. Szerelmes levelet találtak Ilkánál. A levelet ő írta, számtan óra alatt, míg a Kovacsics kisasszony misztikus példákat rajzolt a táblára. A kisasszony nagyon el volt meűlve a számrengetegbe. Am egy-egy gyors oldalpillantással meg tudta állapítani, hogy Dobó Sári, a tanácsosék lányán megint új bluz van, nehéz, fiacos selyem, amilyenhez ünnepeken se jut egy szegény segédtanítónő és hogy Ilka két könyökét szélesen a padra téve, a jobb arcát egészen a papírra fektetve ír ilyen buzgón nem szokás jegyezni a hármasszabály rejtelmét. A következő pillanatban már keservesen sirt Ilka. A kisasszony pedig felháborodva olvasta a levelet.

Itt indult meg a vizsgálat. Komolyan, amilyen komolyan sehol, sem a törvényszéken, de tán a megyei bírák előtt sem intézik az emberi bűnöket, csakis az iskolában Bizony, Ilkán kívül a félosztály belekerült a bajba. Az első nap hősiiesen állották a vallatást, a második nap azonban árulók jelentkeztek és kiderült, ki szokott gimnázistákra várni az uton, ki szerelmes az igazgató urba, ki küld leveleket soha nem látott, nem is létező személyeknek, csak azért, mert kell levelet írni, amikor a tizenegyedik év felé közeledik a lány és sok Jókai-regényt olvasott.

A vizsgálat során kompromittált fél osz-

tály éktelenül sirt. A vizsgáló-bizottság megzavarodva állott előttük. Az osztályfőnök tanácsalansul nézett két hölgy-kollégájára, a fiatal, szép, székehajú Kovacsics kisasszonyra és a száraz, cvikkeres, fonnyadt arcú Fekete nagyragára. Az öreg özvegy asszony nevetni szeretett volna. Az osztály mélyszéges elkeseredéssel konstataálta, hogy a tanár ur, meg a nagysága csupa engedékenység, de Kovacsics kisasszony szigorú és kérlelhetetlen. Kiküldötte a lányokat, azután behitta őket egyenként. Előbb a tanukat, a kis árulókat. Jött egy ragyogó, kárika-szemű leány, vékony és kicsi, de fürge, nyugtalan, egészséges. Ez még egészen gyerek, ez még bátran és nyitott szemmel beszél. Dobó Sáriról van szó.

— A Dobó Sári — mondja a kis lány — most egy hete mértanból felelt. Hárman voltunk kint a táblánál, én álltam mögötte, utánam a Deutsch. A Dobó Sári nem tudta a derékszögű háromszöget. Pedig óra előtt tudott mindent, mert nagyon jól érti a mértant, csak éppen úgy akarta, hogy most ne tudja. Erre a Melczertanár ur odajött és kivette a krétát a kezéből és segített neki. Én nevettem, mert tudtam, hogy a Sári tudja a háromszöget, csak teteti magát, hogy nekem odasughassa, hogy: Lőkj meg.

— Mi az, hogy lőkj meg? — kérdezte a Kovacsics kisasszony.

A kislány nevetett.

— Hát ezt sem tessék tudni?

A három ember összenézett, értelmetlenül. A lány megmagyarázta:

— Sári szerelmes a Melczertanár urba.

Vagy mondjuk, hogy egy más lány, egy más tanár urba. Akkor kimegyünk telelni, a tanár ur véletlenül közel jön és aki mellette van, azt mondja: lőkj meg. Mire a másik megloki, a Sári pedig, vagy egy másik lány, véletlenül hozzá ér a tanár urhoz, akit szeret és ha nem néz arra, még meg is csókolhatja a ruháját.

A szaporabeszédű kislányt hamarosan kiküldték. Faragó nagysága nem tudta fékezni tovább magát. Nevetett, hargosan, vidáman. Az osztályfőnök, a dologban közvetlenül érdekelt Melczertanár ur, azt mondta:

— No de lyet, sose hittem volna.

Kovacsics kisasszony vörös volt, azután elsápadt és felháborodva jegyezte meg:

— Ez borzasztó.

— Nem is olyan borzasztó — mondotta az öreg tanítónő. Ne legyen olyan kérlelhetetlen, drágám. Hiszen maga csaknem olyan fiatal még, mint ezek az apróságok. Vagy, ha úgy akarja, ezeknek az apróságoknak a nagyjai, a Dobó Sári, meg a többiek, már-már éppen olyan viruló, erős, kész lányok, amilyen maga. Hát ne haragudjon rájuk.

Megfogta a leány kezét. Most vette észre, hogy a kis tanítónőnek egészen fehér az arca. Hogy összeszorítja a száját és lefelé húzódnak a vonásai.

— Gyerünk, hagyjuk abba az egész komédiát — szólt hirtelen a Kovacsics kisasszony.

Felállottak. A Faragó nagysága megsimogatta a leány haját és a fülébe sugta:

— Meglőkjem, drágám?

egészségügy, policia, gyáralapítás, jótékonyosság, gyermekvédelem, amelyeknek gyarapítása, tökéletesítése minden városi ember mindennapos életét annyira érinti, a városi jövedelmek tervbe vett csökkentése következtében visszafejlődnek a kisvárosok nivójára. Mert jövedelem nélkül a kulturkincsek nem csak hogy nem gyarapíthatók, de megőrzésük, gondozásuk is lehetetlen.

Es ők, az éleseszű demagógok, ezt mind tudják, látják. Mégis törvénynyé emelik majd a törvényjavaslatot. Lámpavasra a kulturát, máglyára Nyugat-Európát, ha így ítélkezett Kossuth Lajos fia és Wekerle Sándor, ha mögöttük így tombol a csöcselék, a tömeg, amely minden időben rombolásra, vérre áhított.

Ok gyűlölik a kulturát, amely egyértelmű lesz a polgárság erős öntudatával, a városi élet szellemi nivójának erős emelkedésével és a miniszteri demagógok jól tudják, hogy ez az előbb utóbb öntudatra ébredő városi polgárság aláassa majd a mai rendszer cölöpjeit és elcsapja díszes hivatalukból a közéleti analfabétákat.

Ez a mélyebb oka annak a súlyos ítéletnek, amely elhangzott a magyar városok felett.

A csanádi választások.

Az új megyebizottsági tagok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottságában negyvenöt bizottsági tag megbízatása jár le az esztendő végével. A megüresedett tagsági helyek betöltésére ma voltak a választások Csanádvármegyében. A választások iránt meggyeszerter arányilag elég élénk volt az érdeklődés, de legnagyobb volt a választási küzdelem Makón, hol nagyon sok volt az önjelölt. A nagy korteskedés és agitáció eredményeképpen azonban az egész vonalon győzött a hivatalos lista. A vármegyei székhelyiell ellentétben egy két választókerületben csak néhányan törődtek a választással, mely iránt a tulnyomó többség nem érdeklődött, sőt úgy tett, mintha nem is tudná róla. A választások eredményéről makói tudósítónk a következőkben számol be:

Makón.

Az első kerületben megválasztottak: Pártos Izsó, Dózsa Lajos dr. és Füzesséry Kálmán;

a második kerületben: Nagy Károly, Mágori Sámuel és Baranyi János;

a harmadik kerületben: Kiss Pál dr., Elek Lajos és Farkas József;

a negyedik kerületben: Fűrge Mihály és Kékényessy Géza.

A vidéken.

A földeski választó kerületben megválasztottak: Szánthó István, Lukács István és Bugyi Pál;

az apátfalvainban: Ocskay Gyula, Kardos Noé, Farkas I. János;

a nagylakiban: Szojka Kálmán, Fabri Pál, Garai István és Patyán Urozs;

a csanádpalotáiban: Asztalos Mátyás, Rakonczai József, Nikolics Aurél;

az albertiben: Glatz Béla dr. és Frankó István;

a battonyaiban: Oszlár Gergely, Dömjén Lajos, Zumberi József, Bauer János, Arvai Mátyás, Mogyoróssy Elek dr. és Farkas Ferenc;

a tornyaiban: Justh János dr., Lukács Imre és Orgovics Demeter;

a sajtényiban: Szojka Kálmán, Dragán Demeter;

a kevermesiben: Kiss Vilmos, Hallai Ferenc és Simon Ákos dr.;

a kunágyotáiban: Marsi Imre, Juhász István és Gordos János;

a kovácsbázi választó kerületben: Jankovich Lőrinc, Lengyel János és Priskin Mihály.

Lengyel Zoltán a vádlottak padján.

Az aktalopási pör.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

Az év elején nagy feltűnést keltett, mikor a Nap című fővárosi estilap hasábjain, fotografikus másolatban, a kormány több titkos aktája, melyekben a rendelkezési alap díszkrét kiadásairól volt szó, napvilágot látott. Kitént mihamar, hogy az aktákat Hajdu Gyula, az állami számvéviszék egyik irodatiszta vitta el a hivatalból. Elvitte pedig Lengyel Zoltán dr. országgyűlési képviselőhöz, ki ez időben a kormányfővel, különösen pedig Polónyi Géza akkori igazságügyminiszterrel nagy háborúsgba keveredett. A dologgal nagy zajt csaptak s bizonyos olda ról főképpen Lengyel Zoltánt támadták, azt a vádzt koholva ellene, hogy a lopásra feibérelte Hajdút.

Kiderült azonban a vizsgálatnak mindjárt a legelején, hogy Hajdu tisztán a maga iniciati vájából, a saját szavai szerint „hazafias elkésredésében“ ment Lengyelhez, leleplezni akarva, mint ga dalkodnak magas helyeken a „hazafiak és az ország“ pénzével. Hazafias felbuzdulásában azzal sem törődött, hogy esetleg állását veszti, ami utóbb tényleg megtörtént. De ezenfelül, amint ismeretes, ugy Hajdút, mint Lengyeit pörbe is fogták a btkv. 471 §-ába ütköző hivatalos titok megsértéséért, az utóbbit bűnsegédi minőségben. Bár az affért követő napon, az országgyűlés előtt, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kijelentette volt, hogy éppenséggel nem titok az, amit lelepleznek, a bíróság mégis vád alá helyezte Hajdút és Lengyeit. Okok gyanánt a törvényszék ezeket hozta fel:

Megállapítható, hogy az iratok hivatali minőségben kerültek Hajdu Gyula kezéhez. Nem lehet kétséges az sem, hogy ezeknek az iratoknak a tartalma Hajdu Gyulára nézve hivatali titok volt, amelyet megőrizni őt esküje kötelezte. Ezt az iratok természeté, tartalma, rendeltetése, a kormányzás benső ügyeire való vonatkozása kétségtelenné teszi. Végül az ártalora jogi elemét véve, nem lehet vita tárgya, hogy az ügyiratok titkának elárulása ugy az állam politikai nyugalmanak, mint az érdekelt magánosoknak ártalmára volt, amiothogy a terhelték nem is tagadjak, hogy az ügyiratok tárgya iránt érdekelteknek a legalaposabban ártani akartak.

A nagy zajjal indult pörben a két vádlott ellen mára tüzték ki a fő tárgyalást. Már korán reggel a kíváncsiak százai tödultak a törvényházba s az I. számú tárgyalóterem zsufolásig megtelt hallgatósággal. A folyosón rendőrök ügyeltek a rendre. Csak ügyvédek és újságírókat eresztettek be a tárgyaló terembe. A 9 órára kitűzött tárgyalás egy órával később vette kezdetét.

A gyorsírók.

A tárgyaláson Szepessy István bíró elnökölt. Szavazó bírák voltak Eder Kálmán dr. és Schirilla Achill dr. törvényszéki bírák. A vádat Nagy Béla dr. kir. ügyész képviselte. Hajdu Gyulát Kemény Miklós dr. Lengyel Zoltánt pedig Vázsonyi Vilmos ügyvédek védtek.

A tárgyalás d. e. 10 órakor kezdődött. Elnök mindenekelőtt a hallgatóságot figyelmeztette, hogy nyugodtan viselkedjék. A tanuk közül Hajdu Miklósné nem jelent meg — mert mint férje mondta — közvetlen szülés előtt áll. Vázsonyi Vilmos, tekintettel az ügy fontosságára, kéri, hogy a bíróság gyorsírókat alkalmazzon, ezeknek költségeit a védelem nevében magára vállalja. Elnök kijelentette, hogy mivel előzetesen nem kérelmeztetett gyorsírók kirendelése, a bi-

róság most nincs abban a helyzetben, hogy hivatalos gyorsírók kirendelése iránt intézkedjék. Nincs kifogása azonban az ellen, hogy a védők a magukkal hozott gyorsírókat alkalmazhassák. Vázsonyi megjegyzi erre, hogy ő a Bp. 331. §-a alapján, mely ugy szól, hogy fontosabb ügyekben a bíróság gyorsírókat rendelhet ki, kéri hivatalos gyorsírók alkalmazását. Ez annyival is inkább lehetséges, mert az országgyűlés 2 gyorsírója jelen van. Nagy Béla ügyész nem tartja oly fontosnak az ügyet, mint a minőt a Bp. 331. § a megkíván. Ez okból ellenzi a gyorsírók hivatalos alkalmazását. A bíróság elrendeli a gyorsírók hivatalos igénybevételét a tárgyalás menetére s így Siklósy László dr. és Lukács Bernát dr. parlamenti gyorsírókat, akiket a védők magukkal hoztak, megesketi s őket a tárgyalás jegyzésére kirendelte.

Az általános kérdésekre

A vádlottak.

Hajdu Gyula elsőrendű vádlott elmondja, hogy vadász, aradmegyei születésű, 32 éves. Amióta a számszéknel birt állását elvesztette, a kerületi munkáspénztárnál van hivatalban. Volt teológus, jogász s aztán a csardórségnél szolgált Aradon, mint kadét, később mint hadnagy. Itt ideiglenesen nyugdíjazták betegség okából 1909 ig.

Lengyel Zoltán, a másik vádlott, krasznai születésűnek és 34 évesnek mondja magát; katoná volt.

Elnök: Mi a foglalkozása?

— Ügyvéd vagyok. — És? És újságíró. — Hát még?

— Több semmi. — Nem képviselő?

— Az vagyok, de aztán mégse foglalkozás. (Derültégg)

Lengyel bejelenti, hogy a mai tárgyalásra ugy idézték, mint lopással terhelt vádlottat. Nem csinál ebből valami nagy káoszt, de felmutatva az idézést, mégis konstatálni kívánja a célzatosságot. Az elnök, megtekintvén az idézőcédulát, a dolgot sajnos tévedésnek mondja, s aztán ráér Hajdu kihallgatására. Erre az időre Lengyel elhagyja a termet.

Hajdu vall.

Hajdu Gyula nagy bőbeszédűséggel szól arról, mennyire örült annak, mikor a számszéknel kapott állást, mert ezt a hivatalt — éppen a darabontidőkben történt — nem politikailag tudta s korrektnek hitte. Hamarosan látta azonban, milyen visszaélések történnek a főispáni nyugdíjak, vagy például György Endre miniszteri nyugdíja kérdésével.

Elnök: Arról tessék beszélni, miért vitte Lengyel Zoltánhoz az aktákat?

— Kérem, el kell mondanom mindent, csak ugy lesz világos, hogy engem nem bujtott fel Lengyel Zoltán képviselő ur.

— Látta — folytatja Hajdu — milyen gazdálkodás folyik az ország pénzével. látta a darabontok garázdálkodását, hogy szétverték az országgyűlést. Ezek a dolgok nagy hatással voltak lelkiállapotára, szól: a feleségének, hogy tenni fog valamit. Neje lebeszélte s ő várt is, tessz e majd valamit az üzelmek dolgában Rakovszky számszéki elnök.

— Mit tartozik ez egy irodatisztra, önnek ez nem volt a feladata.

— Bocsánat, én nem vagyok olyan műveletlen ember, hogy az engem ne érdekelne.

Vádlott az elnök azon ismételt felhívására, hogy mi volt az indító oka arra, hogy az aktákat elvigye, előadta hosszasan, hogy volt fehérenemű tisztító vállalata. De ebbe belebukott. Mikor hivatalnok lett, az erdőszek és bányászok bankjánál 4300 kor. kölcsönt vett fel s ennek visszatérítése is igen súlyos volt rá.

— Tehát anyagi okai voltak?

— Nem. Engem az háborított fel, hogy Kossuth Ferenc a szubvenciók ügyében *egy irtót a számvevőszékhez, mint egy darabont-miniszter!*

— Ez nem tartozik ide, ne nyilatkozzon itt perben nem álló személyekről.

Vázsonyi: De igenis ide tartozik, különben lesz még róla szó a pörben.

Hajdu: De idetartozik kérem, mert felháborított, mikor Kossuth azt írta a jóságos lelkű elnöknek, Rakovszkynak: *ne bolygassuk ezt a szubvenció ügyet, hagyjuk az ország pénzét elherdálni.*

— Oane nek nincsen joga így beszélni, ön sokkal kisebb személy, hogy bírálatot mondjon. Folytassa, mi volt az indító oka?

Hajdu: Lengyelnek február 2-án A Napban megjelent cikke buzdított fel s levelet írtam neki, hogy felkeresem. Február 3-án fel is mentem hozzá s ott Horvát Mihály fogadott. Lengyelrel ekkor nem beszélhettem. Másnap jegyzeteket csinálva mentem újra Lengyelhez.

— Miféle jegyzetek voltak ezek?

— A mávtól kiutalt 200,000 koronáról, amelyeket bizonyos *hamis alcimeken* számoltak el...

— Ne bántsa ön a címeket A 200,000 koronás jegyzeten kívül csinált más jegyzetet is?

— Akkor nem. A Grünwald-Schiffert-féle suskusról, a 2,160,000 koronáról csak később.

— Ezért a kifejezésért rendre utasítom.

— Kérem én *sekszipiri* természetű ember vagyok! (Nagy derűtség.)

A seft.

Vádlott ezután elmondta Lengyelnél tett első látogatását. Lengyel bizalmatlanul fogadta, mert spiclinek nézte.

— Tessék folytatni a Lengyelrel való találkozást.

— Elhatároztam, bebizonyítani Lengyelnek, hogy nem vagyok spicli. Szóltam neki egyes lapok pauszáljáról. Erre meg az volt a válasza, hogy ismert dolgok. Figyelmeztettem, jó lesz kérnie, hogy a kormány terjessze a Ház elé mind ez elherdált pénzek aktáit. Hazamenve, egy elhatározás támadt bennem. Az, hogy a közjó érdekében elviszem hozzá az aktákat. Megnéztem a fegyelmi szabályokat, amelyek tiltják ugyan aktáknak „másokkal” való közlését, de ez sem tántorított el.

— Nos, miért nem?

— Mert egy politikus — az nem „más”, annak szerintem joga van hozzá.

— Látja, ezzel akarta a lelkiismeretét megnyugtani?

— Szóval, megint írtam Lengyel urnak névtelenül, illetőleg „szolgálatkész kurucpártija” aláírással. Kértem ismét találkozót Lengyelrel február 7-ére, a hivatalban pedig e napra szabadságot kértem, mert csuszajos voltam. Az igazgatóm adott is, de csak szóval, mert éppen 7-ére kirendelt a szénszállításhoz. Itt, mondhatom, megint nagyon felizgatott az igazgatóm eljárása, de a szénhítoriája is. Mert kérem, például ilyest kellett hallanom: „Miért fizet, tek. ur a szénért; a többi tisztviselő nem fizet, elszámolják azt az állam terhére”...

Elnök: Vigyázzon, va ami rágalmozási pörbe keveredik.

— Hát denikve is, bántott engem, hogy a szorgalmam dacára nem kaptam meg azt az egy szabad napot. Nem kaptam én, aki korán reggel már mindig dolgoztam, míg a többiek, még a díjnokok is csak sefteltek...

— Már megint!

— Felajánltam ezt bizonyítani is a vizsgálat során. Szóval s én magamhoz vettem két aktát két lap pauszáljáról. Az egyik lapnak Kossuth miniszter ismételt utalványozott 25.000 koronát. Ezzel mentem Lengyel urhoz, akinél ott volt akkor Kovács Ernő képviselő is, s elolvasás végett Lengyelnek felmutattam az aktákat.

Elnök: Kérte azokat Lengyel?

Lengyel Zoltánnál.

— Nem. De azért elolvasta az aktákat, a melyeket aztán visszavittem a hivatalba. Mondtam azonban, hogy amennyiben le akarná fotografáltatni az iratokat, megint rendelkezésére bocsátom.

A tárgyalás további során Hajdu elmondja, hogy felhatalmazta Lengyelt, használja fel az iratokat úgy, ahogy neki tetszik. Átadta az Egyetértés 25000 koronás szubvenciójára vonatkozó aktát s hosszasan beszélt Lengyelrel, aki elmondotta, hogy van egy halmoz panamáról bizonyítéka, ezeket azonban csak a végső esetben hozza nyilvánosságra. Együttel átadott egy cédulát, amelyre feljegyzett néhány ügyet s felkérte Hajdut, hogy ha azokról megtud valamit, közölje vele. Ezekután Hajdu hazament; kisvártatva megjelent lakásán Krecsányi rendőrfőnök s a már ismert módon megtalálta nála az aktákat.

Elnök: Voltak e önnek ebben az időben anyagi zavarai?

— Nem mondhatnám.

— Hány iratot adott át Lengyelnek?

— Csak azokat, amelyekről a vádiratban szó van.

— Honnan tudta, hogy Lengyelnek épp ezekre az iratokra van szüksége? Talán ő kérte ezeket öntől?

— Nem. Egészen véletlenül épp ezek akadtak a kezembe.

Hajdu kihallgatása ezzel véget ért. A déli szünet után Lengyel Zoltán került sorra.

Az aktalopás oka.

Lengyel Zoltán: Nem ismerem el, hogy bűnös vagyok, nem is látok ebben az egész esetben büntető-ügyet, hanem politikai ügyet. Az egész ügynek voltaképpen Polónyi Géza az oka. Mikor én azt követeltem, hogy állítsanak bíróság elé, egyttal felhívást intéztem a Napban mindenkihez, hogy amennyiben tudnak Polónyi üzelmeiről, közöljék velem azokat s adják át bizonyítékaikat. Az emberek százai kerestek fel személyesen és levélbelileg. Tömegestől kaptam a táviratokat, az adatokat. Ez az idő volt életem legmozgalmasabb szaka. Ebből az időszakba esett ez az ügy is. Hajdu vádlottársam február 3-án megjelent nálam, de mert nem mondta meg, mi járatban van, irodai személyzetem elutasította.

Elnök: Mi oka volt önnek, hogy a jelenlegi kormány ellen adatokat gyűjtsön?

Lengyel Zoltán: Azt hittem, hogy ezek az urak tisztogatási céllal ültek a hatalomba, később azonban meggyőződtem, hogy egyedüli céljuk a *letelepedés* volt. Követeltem, hogy a közpénzekkel üzött lelkiismeretlen gazdálkodást szüntessék meg, de ez hiábavaló volt. Ekkor jött Hajdu. Midőn alkalmazottaim elutasították, másnap ismét bejelentette magát; ekkor elővett egy papírost és elmondott egyet-mást a kormány panamáiból. Kijelentette, hogy őt csak a hazafiság vezérli, ellenszolgáltatásra nem tart

igényt, s cselekedetének főoka az, hogy *megundorodott a sok piszoktól*, amit a kormánykörök részéről tapasztalt. Én kijelentettem Hajdunak, hogy adatainak nem vehetem hasznát s széttéptem a jegyzeteit. Ekkor még azt sem tudtam, hogy kivel van dolgom, hogy Hajdu köztisztviselő és hogy hivatalos titokról van-e szó? Azt hittem, hogy Hajdu agent provokateur. Hajdu el is ment, de február 8-án ismét felkeresett s kijelentette, hogy miután én őt, ugylátszik, spiclinek nézem, elhozta a bizonyítékait. Ezzel egy iratesomót adott át nekem. Az iratokat lemásoltattam és visszadtam. 11-ikén azután ismét elhozta az aktákat Hajdu, akkor elmentem Erdélyihez és lefotografáltattam őket. Hajdu egy cigarettát sem fogadott el tőlem.

A humoros vádlott.

Elnök: Miért titkolózkodott ön Erdélyi fényképésznél?

Lengyel: Ha én titkolózkodni akarok, nem megyek Erdélyihez. Olyan hülye nem vagyok. (Derűtség.)

Elnök: Szüksége volt önnek az aktákra?

Lengyel: Ha én aktákat akartam volna, Kossuth asztaláról is kaphattam volna.

— Mi szüksége volt önnek arra, hogy megtudja, mennyi pauszálét kapnak a lapok?

— Kiváncsi voltam, hogy egyes miniszterek dicséretéért egy újság hány százezer koronát kap.

— Mondta ön Hajdunak, hogy szerezzen aktákat a kereskedelemügyi minisztériumból is?

— Kérem, elnök ur, én *nem vagyok az az ember, akit keresztkérdésekkel zavarba lehetne hozni.*

— Miért beszélt ön előbb a lapok által kapott százezekekről, mikor az akták nem szólanak ilyen összegekről?

— A százezekeket nem írták be. *Azokat kézhez adták.* (Derűtség.)

— Ez nem tartozik ide!

— Az egész dolog nem tartozik ide! — replikázik Lengyel. Az igazat megvallva, nem is beszélek szívesen erről a dologról. Ha akarja az elnök ur, *már itt sem vagyok.* (Nagy derűtség.)

Ezután a számvevőszék másodelnökének, Dárday Sándornak kihallgatása következett.

Elnök: Hogy juthattak az akták Hajduhoz?

Tanu: Hajdu az iktatóhivatal asztalán találta őket.

— Hivatalos titkot képeztek az akták?

— Igen.

Lengyel Zoltán: Igaz-e, hogy a pauszálék ügye ebben az időben utban volt, hogy elküldjék a zárszámadási bizottsághoz?

— Nem volt utban.

Vázsonyi Vilmos: Mondja meg tanu ur, honnan van az, hogy a Pesti Napló ellen nem indítottak eljárást, holott az szintén közölte a szóbanforgó adatokat, még pedig előbb, mint Hajdu elvitte az aktákat Lengyelhez?

Dárday Sándor: Az a lap *a kinyomtatott jelentésből vette az adatokat.*

Vázsonyi: Csak ezt akartam tudni. Ezzel konstatálva van, hogy nem lehet szó hivatalos titokról, hiszen az adatok már közölve voltak. Ezzel bebizonyult, hogy ez a pör nem egyéb, mint politikai hajsza Lengyel Zoltán ellen.

Ezután Erdélyi fényképész alkalmazottait hallgatták ki arra nézve, hogy titkolózkodott-e Lengyel, mikor az aktákat fotografáltatta. A tanuk tagadélag válaszoltak. Több lényegtelen tanuvallomás után a bíróság holnap reggel 9 órára napolta el a tárgyalást.

A város parlamentjéből

Nagy Sándor és a kabala.

Választás mindhalálig.

Folytatása holnap.

Arad, október 28.

A vita vége felé Kovács Vince szemére hányta Domonkos Lajosnak, hogy nem tud számolni, de ugyanezt elmondhatta volna a t. törvényhatósági bizottságról is. Ha tudós professzorai volnánk a matematikának, ma okvetlenül szekundába pónáljuk az öszvárosatyákat: virilistákat és választottakat egyaránt, mivelhogy még a legelső, sőt a legutolsó elemi iskolában is tudják, hogy a számok így következnek egymásután: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7.; nem pedig így: 0., 2., 3., 13., 6., 15. stb. Am quod non licet hovi, az licet a t. közgyűlésnek, amely a közügyek körül jupiteri hatáskörrel van felruházva. Am sebaj, a matematikai pontosságot bátran lehet engedni, sokkal inkább mint a hetvenyolc százalékos pótdót. A nagyérdemű közönmeget egyáltalán nem alterálja, ha a választásokat előbb ejtik meg, mint a pótdó felemelését. Az bátran maradhat legeslegutolsó pontnak is, sőt ha véletlenül meglepedkeznek róla, az se baj, több is veszett Mohácsnál. (Akkoriban Plesch Herman bácsi szerint ötszáz százalék volt a pótdó)

Am ha a t. városatyák nem vigyáznak a sorrendre, vigyázzunk mi. Már nyíltak a kertben az őszi virágok, azaz, hogy immár tömve vannak a pad sorok, amikor Müller Károly sürgős indítványt terjeszt be az állami tisztviselők lakbérpótlékanak kieszközölése iránt. Általános éljenzés, főleg a háztulajdonosok környékén, akik nyomban titkos albizottságot küldenek ki, a házbérnek a pótlékhoz való arányosítása céljából. Ennek öröme elengedik . . . nem a pótdót . . . hanem a polgármester havi jelentésének felolvasását aminek leginkább Kadas Kálmán örül, aki nem szeret felesleges tudógyakorlatokat folytatni.

Majd bejelentetik a tanács által, hogy a kereskedelmi tanárok fizetésének felemelése a miniszter által jóváhagyatik, ami tudomásul vétetik . . . tatik . . . tetik . . . Éljenzés. Valaki megkérdi:

— Hát a szerelmi tanárok fizetésével mi lesz?

Hogy kit ért a szerelmi tanárok alatt, ez nem derül ki. Szalay Károlyt bizonyára nem, noha ő a vadásztársulat elnöke.

Bejelentetik továbbá, hogy Wiezer Aladár a főispán által alszámvevővé kinevezetik. Tudomásul vétetik, megerősítetik, fizetése kiutalványoztatik . . . tetik . . .

(Nagy Sándor kabalája.)

Több tatik tetik úgy egyelőre nincs, ellenben megjelenik Nagy Sándor . . . Na, lesz itt mindjárt felfordulás. Ne tessék megijedni, csak apró, kisebb, jelentéktelen felfordulásokról lehet szó — a kabala kedvéért. Mert Nagy Sándor a honatyaságon kívül rajabban a kabalára adta magát. A multkor például a rendes kártyakomániában kijelentette, hogy nem szavazza meg a kiegyezést és kiép a függetlenség pártból. A szenzáció természetesen közfelfűtést kel tett és belekerült többek között az *Aradi Közlöny*-be is. Másnap természetesen sorra gratulálták Nagy Sándort, aki erre a következő kijelentést tette:

— Bocsánat, én a kilépési nyilatkozatot csak kabalából tettem. Rosszul járt a lapom, azt hittem, hogy ez a kabala jó. De azután még rosszabbul járt a lap; szóval a kabala nem volt jó. Már most mondják kérem, érdemes kilépni, ha az ember tovább is veszít?!

Ebből a szempontból ítéli meg Nagy Sándor a kvótaemelés, az annabergi csatlakozást és általában ilyen szempontok uralják jelenleg összes nézeteit. Tegnap például egy közismert uriemberről azt mondta, hogy marha. A nyilatkozat fülebe jutott az

illetőnek és ma kérd're vonta Nagy Sándort, aki így válaszolt:

— Tényleg mondtam, de csak kabalából, higgye el kérem, hogy csak kabalából.

Az illető ur természetesen elfogadta Nagy Sándornak azt a magyarázatát, hogy ő csak kabalából marha. Elvégre, ez nem sértés, még a Clair féle szigorú kodex szerint sem. Es ma is kabalás hangulatban van a nagylaki kerület országgyűlési képviselője. A megboldogult Bessenyei Ferenc, aki, mint ismeretes, néhai Hegedűs Sándorról is mondott néhány panama kabalát, derűsen mosolyog le rá az égből. Es mintha mondaná:

— Jól van ecsém Sándor, folytasd a kabalát. Csak vigyázz, hogy úgy ne járd valahogy, mint én. Csak a kereskedelemügyi miniszterrel ne kabalázz, mert még kikabaláznak, épuj mint engem, jó ecsém Sándor.

Am erre a figyelmeztetésre semmi szükség nincs. Nagy Sándor a kabala terén nem megy el addig, mint nagy humor előde, Bessenyei Ferenc. Ő kabalából senkit sem vádol panamával, a kabalázás terén csupán az Ujházi Ede lovag népszerű kifejezéséig jut el és ezt is inkább gondolatban teszi. És elvégre gondolni bármit szabad, pláne kabalából.

Most is, hogy bejön, rögtön kabalázni kezd. Kabalából köszön Jánosnak, a szolgának, kabalából fordítja el a fejét Steiner Jakabtól, kabalából ül Éles Géza dr. mellé, kabalából kiáltja, hogy éljen Wiezer Aladár és amikor megkérdik, hogy miért jöttél olyan korán: „kabalából”, mondja mosolyogva. Azután előveszi a tárgysorozatot és bossusan rázza meg a fejét:

— Nem jó kabala. Mért nem teszik a választásokat neyedik pontnak? Mért teszik tizenharmadik pontnak. Rossz kabala. Tessék megfordítani a sorrendet.

Es már fel akar szólalni, de Müller Károly megelőzi, valószínűleg szintén kabalából. Ő indítványozza, hogy ejtsék meg előbb a választásokat.

— Ugy van kiáltja Nagy Sándor. Helyes! kiáltják a többiek.

(Deputáció a Marsból.)

Előbb azonban ki kell küldeni azt a bizottságot, amely a vízművek megváltása érdekében a miniszteri jóváhagyást megsürgesse. Lócs Rezső egy teljes fél óráig olvassa a hosszú névsort. Nagy Sándor nevet.

— Hahaha . . . nagyon jó kabala. Hiszen a törvényhatósági bizottság felét kiküldik.

Lócs Rezső pedig nyugodtan olvas tovább . . .

— Hahaha, nevetnek, — hiszen a közgyűlés háromnegyed részét kiküldik . . .

Lócs Rezső még nyugodtabban olvas tovább.

— Hohohó, kacagnak. — Az egész közgyűlést kiküldik . . .

Am Lócs Rezső még ezek után sem pirul el, sőt grandseigneurial nyugalommal folytatja a névsort:

— Nagyon jó, — tombolnak — a törvényhatósági bizottság dupláját küldik ki.

De még ezután is folynak Lócs Rezső ajkáról a nevek, miért is így mulatnak a padsorok között:

— Hahaha . . . hohohó . . . egész Aradot kiküldik . . . egész Aradmegyét kiküldik . . . az egész országot deputációba küldik.

Varjassy Lajos látja a derűtséget. Oda szól hát a főispánnak:

— Méltóságos uram, kérjen csendet.

— En nem kérek semmit — válaszol Károlyi Gyula gróf. Hanem mondjon nagyságod valami olyat, amittől lecsendesednek.

— Rögtön, méltóságos uram — válaszol Varjassy — és ráncba szedi a homlokát. Valjon mit mondjon? Milyen kijelentéstől csillapodnak le az urak? Hopp, megvan! Ha ettől se némul el a nevetés, hát örökké kacagni fognak a padsorok között. Es Varjassy kisimitja a homlokát és szól:

— A deputációba a közgyűlés a felsorolt ura-

kat küldi ki. *Akik még jelentkezni Ohajtanak. azokat szivesen látjuk!*

Nos hát el kell ismerni, hogy a bomba kitűnő. Előbb kiküldik a fél közgyűlést, az egész közgyűlést, fél Aradot, az egész Aradot, az egész országot, a félvilágot (ebben az esetben nem a demimonde értendő) az egész világot és ime most a polgármester bájos egyszerűséggel szólítja fel a még jelentkezni Ohajtókat a részvételre. Sikerült bomba, amely tényleg hat. Ha az előbb mosolyogtak, nevettek, kacagtak, tomboltak és ajuldoztak a pompás mulatságtól, most mit tohetnek egyebet, leesik az álluk a csodálkozástól és elnémul a derűtség. Mert a polgármester kijelentésében annyi a humor, hogy itt már lehet nevetni. A hatást itt a teljes némaság fejezi ki.

Egyébként, különösen Nagy Sándor annak a véleményének ad kifejezést, hogy a polgármester felhívását bizonyára a Mars lakóihoz intézte, mivel ő róluk nem tudja még a tanács, hogy a Steiner Jakab vagy az Avaffy Ferenc nevekre hallgatnak-e inkább és ilyen körülmények között névszerint nem voltak felsorolhatók az egész világot felölelő listában.

(A rejtély kulcsa.)

De amig mulatnak a kis eseten, Rosenberg Miksa megmagyarázza, hogy miért kell két millió urat deputációba küldeni. A rejtély titka világos: a két millióból, holnap lemond egy millió. A megmaradt egy millióból holnapután kiment magát egy félmillió. A félmillió a jövő héten lepad száz ezerre. A megmaradt százezer háromnegyed része nem jelentkezik. A még megmaradt tízezer jelentkezik ugyan, de nem megy el. Marad tehát legfeljebb négy ur: Károlyi Gyula gróf, Varjassy Lajos, Nagy Sándor és Steiner Jakab. Miután azonban Nagy Sándor nem megy Steiner Jakabba deputációba, Steiner Jakab pedig nem megy Nagy Sándor nélkül küldöttségbe, tehát csak ketten maradnak: Károlyi és Varjassy. A méltóságos ur azonban így gondolkodik majd: „Varjassy úgy is elmegy, ergo én nem megyek el” Varjassy pedig így: „A méltóságos ur biztosan elmegy, tehát reám nincsen szükség.” És ő se megy el.

— Ezért van szükség — ismételi Rosenberg Miksa — a két milliós deputációra. Ha csak ötven urat küldenénk ki, egy se menne el.

Egyébiránt nagyon valószínű, hogy senki sem fog elmenni, mert időközben bizonyára beérkezik a miniszter jóváhagyó végzése és azután ha lesz pénz, meg kell váltani a vízműveket, ha pedig nem lesz pénz, akkor is meg kell váltani. Mert, hogy is mondta csak a jó öreg Podmaniczky:

— Schakespeare . . . azaz a vízműveket, vagy meg kell váltani, vagy nem, de meg muszáj váltani . . .

(Hogyan jelölnek?)

Na és most teljesíthetik Nagy Sándor kabaláját. Rátérnek a választásokra. A kijelölő bizottság Károlyi Gyula gróf elnöke alatt visszavonul. Az e fajta jelölés csak formalitás szokott lenni. Az urak visszavonulnak a főispáni elfogadóba, beteszik az ajtót és Károlyi Gyula gróf megkérdi:

— Hogy szolgál a tisztelt urak egészsége?

— Köszönjük méltóságos uram, jól. Es hogy szolgál a méltóságos ur egészsége?

— Köszönöm nagyságos uraim, jól . . . Szép idő van ma uraim . . .

— Nagyon szép, méltóságos urunk.

— De szebb is lehetne nagyságos uraim.

— Szebb is lehetne méltóságos urunk.

— Még sokkal szebb nagyságos uraim . . .

— Még sokkal szebb méltóságos urunk . . .

— Nos ha még szebb is lehetne, akkor bezárom a jelölő bizottság ülését. Vagyunk már egy perc óta idebenn? . . .

— Vagyunk, méltóságos uram . . .

— Akkor menjünk ki nagyságos uraim.

Es az urak kivonulnak, a főispán pedig szól

— A jelölő bizottság felülvizsgálta a pályázók iratait és . . .

Igy képzék el az odakünn várakozó városatyák a jelölő bizottság ülését, de mintha ma másképp lett volna. Az urak ugyanis egy teljes negyed órát időztek a főispáni fogadó szobában.

— Rossz kabala — jelenti ki Nagy Sándor. — Ugylátszik a kiegyezésről tárgyalnak.

Am ezuttal valószínűleg komolyan folyt odabenn a vita az első és a második helyek körül, — végül azonban mégis csak véget ért. És szólott a főispán:

— A pályázók iratait felülvizsgálván, a jelölő bizottság a megüresedett pénztár ellenőri állásra első helyen Alt Jánost . . .

— Eljen Alt! zugják tenor és alt hangon

— Eljen tehát Alt, jelenti ki a főispán.

(Binder és Pittner.)

Most pedig töltjük be a számvevőségi szám-tiszti állást.

— Eljen Binder! kiáltják.

— Eljen Pittner! hangzik másfelől.

— Miután a felkiáltásokból a nevek hasonlósága miatt nem tudom megállapítani a közgyűlés akaratát, miután főleg az „éljen Pittner“ ugy hangzik, mintha éljen Bindert kiáltanának, az „éljen Binder“ pedig ugy, mintha „éljen Pittnert“ mondanának a t. bizottsági tagok, elrendelem a szavazást — jelenti ki a főispán.

A közgyűlést felfüggesztik és szavaznak. Es a szavazás végén kitűnik, hogy Pittner ugyanannyi éljent kapott mint Binder, vagyis azok akik Pittnert éljenezték, bátran éljenezhették volna Bindert, ha viszont azok, akik Bindert éljenezték, Pittnert éljenezték volna. Így sem változott volna a helyzet, már azért sem, mert Grósz Samu ennek dacára huszonöt szavazatot kapott.

Már most mit csináljunk? Szavat egyenlőség forogván fenn, döntsön a főispán. Kovács Vincének ugyan egy másik ötlete van:

— Oszszuk meg Grósz szavazatait és a felét adjuk Bindernek, a felét pedig Pittnernek.

Am a közgyűlés nem hajlandó a mádi izraelitát követni, hanem újból szavaz.

Csináljunk egy kis chasses croisées t — mondják a Binder-pártiak a Pittner-pártiaknak. — Mi szavazzunk Pittnerre, ti szavazzatok Binderre. A Grósz-pártiak pedig szavazzanak Binderre.

Jól van — mondják, a Pittner-pártiak. Mi szavazzunk Binderre, ti szavaztok Pittnerre, a Grósz-pártiak pedig Pittnerre.

Es körülbelül így is volt. A Grósz-pártiak Pittnerre szavaztak és így őt választották meg.

Ezután megint választás volt. Azután megint és megint . . .

— Rossz kabala — mondja Nagy Sándor. Ha Nagylakon is ennyi volna a választás, akkor én rég nem volnék virilista.

— Hiszen nem is vagy — mondják.

— Nem vagyok — válaszol Nagy Sándor, — de lehetnék.

Már most mit csináljunk? Ne csináljunk semmit, hanem adjuk bérbe a vadászterületet a vadászársaságoknak.

— Eljen! kiáltja a két Antal: az Odray és a Péterffy, pedig ők nem igen használják a puskát.

Még néhány tárgy és berekesztik a közgyűlést. Holnap a pótdadó felemelésére kerül a sor. Ha volna élelmesség a tanácsban, erre a ritka alkalomra legalább is harminc perccel felemelné a helyárat, mint Szendrey Mihály.

Holnap emelünk . . .

— Rossz kabala — sóhajtja Nagy Sándor és ez egyszer igaza van. Bár ne volna igaza.

—nyi

Wekerle Bécsben.

A 48-as párt és Kossuth Ferenc.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, október 28

Tegnap délelőtt Bécsben a külügy-minisztériumban miniszteri tanácskozás volt, melynek tárgya az 1908. évi közösügyi költségvetés megállapítása volt.

A tanácskozás után a következő hivatalos kommunikét adták ki: A közös költségvetésre vonatkozó tárgyalások teljes egyetértést eredményeztek. Ami a tisztifizetések szabályozását illeti, további tárgyalások mutatkoznak szükségeseknek, melyeknek eredményétől függ a kérdés végleges eldöntése.

A tisztifizetések.

Bécsből táviratozzák: A tegnap délelőtti tanácskozás nem volt eredményes. A hadügyi költségvetésre vonatkozólag nem lehetett megegyezést létrehozni, úgy, hogy folytatólagos tanácskozásra lesz szükség. A hadügyi kormány által kért tetemes költségemelésre vonatkozólag Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy nem zárkózik el ridegen az emelés elől, ha azért megfelelő ellenszolgáltatásokat kap, ezek nélkül azonban nem léphet a magyar parlament elé ezzel a kérdéssel. A tanácskozásokat azzal fejezték be, hogy a hadvezetőség gondolkozási időt kért a rekompenzációk kérdésének tanulmányozására s azért, hogy a költségvetés redukálását megkísérelje.

Wekerle legközelebb ismét Bécsbe utazik, s ekkor a királynak is jelentést tesz a tanácskozások állásáról s a magyar álláspontról.

Hentaller ellen.

A függetlenségi párt ma este 6 órakor Thaly Kálmán elnöke alatt ülést tartott, melyen Wekerle Sándor miniszterelnök is megjelent. Napirend előtt Kmetty Károly emelkedett szóíjárásra és a következőket mondotta:

— Az elmúlt napok eseményei arra indították néhány képviselőtársamat, hogy a párt kötelekéből kilépjenek. Az eltérő politikai elvek és nézetek és a becsületes meggyőződést a függetlenségi párt mindig tiszteletben tartotta, de nem tartotta helyesnek azt, hogy a kilépők közt olyan is akad, aki gáncoskodással és gyanuval illeti a pártot. Meg kell ütköznünk, ha a pártból való kilépése kapcsán bárki is nyilvánosan súlyos szemrehányásokkal és olyan vádakkal illeti pártunk szeretett elnökét, melyet alappal bírónak el nem fogadhatunk. Lehet, hogy ezek a támadások fájdalmat okoztak Kossuth Ferencnek, mi azonban meg vagyunk győződve, hogy az ő jellemére és a Kossuth névre ezek a támadások árnyat nem vethetnek.

Kmetty ezután azt indítványozta, hogy a párt bizalmának kifejezéseül Thaly Kálmán tolmácsolja a be egen fekvő Kossuthnak a párt törhetetlen ragaszkodását. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadták.

Az indemnitás és kiegyezés.

A függetlenségi párt ma délutáni értekezletén hosszú ideig tartó vita után általánosságban elfogadták az indemnitásról szóló törvényjavaslatot. A vitában Wekerle is felszólt.

A nemzetiségi párt ma este szintén értekezletet tartott, melyen az indemnitási vita hivatalos szónokául a párt részéről Mihályi Tivadart jelölték ki. Rajta kívül azonban még többen is fel fognak szólalni.

A Ház közgazdasági bizottsága ma általánosságban és részleteiben is letárgyalta a kiegyezési törvényjavaslatokat. Miután a javaslatokat eredeti szövegükben *muszáj* elfogadni: a bizottság megtette köteleességét és elfogadta őket.

Bécsből jelentik, hogy a Reichsrath ma folytatta a kiegyezési javaslatok tárgyalását. A vita során hosszú beszédet tartott Sternberg gróf is, aki a feltűnően magyarellenes parlamentben szép szavakkal kelt védelmére a magyar érdekeknek azokkal szemben, akik Magyarországot indokolatlan támadásokkal illetik.

Rosenberg Lipót ünneplése.

Hatvan év jutalma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 28.

Meghaló ünnepe volt tegnap az aradi zsidó hitközségnek. Hatvan évi fáradhatatlan, nemes munkálkodás után nyugalomba vonult Rosenberg Lipót, a hitközség főjegyzője, kitől ez alkalommal szeretettel vett búcsút a hitközség. Az ünnepes hitközségi közgyűlésről tudósításunk a következő:

Az izr. új fiúiskola dísztermében délelőtt fél tizenegy órakor nyitotta meg Nemess Zsigmond dr. hitközségi elnök a képviselőtestület rendkívüli diszközgyűlését. Az emelvényen helyet foglaltak Nemess dr. elnök, Ottenberg Tivadár elnökhelyettes és Weiss József jegyző; az első sorokban ültek a vendégek és a küldöttségek tagjai, az ünnepelt férfit családja, a többi sorokban a képviselőtestületnek tagjai, a hitközség kebelében fennálló intézmények vezetői, a községi tisztviselők, a tanítói kar és számosan a hitközség tagjai közül.

Nemess dr. megnyitó beszédében röviden jelezte a ritka ünnepély célját és miután a vendégeket és az idgenből idejött küldöttségi tagokat üdvözölte, kiírdette a képviselőtestület már korábban hozott határozatát, hogy a nyugalomba vonuló főjegyző érdemeit a hitközség azzal hálálta meg, hogy teljes fizetésével és annak összes járulékaival nyugdíjazta, arcképet a gyűlésteremben elhelyezteté és az örökös tiszteletbeli főjegyző címével kitünteté; indítványozta, hogy Éles Ármin előjáró vezetése mellett az összes előjárók küldöttségileg hívják meg az ünnepeltet a közgyűlési terembe.

Amikor Rosenberg Lipót, a galambósz férfi, mellén a koronás aranykereszttel a terembe belépett, percekig tartó éljenzés és taps hangzott el. Mely esendben hallgatta azután a díszes közönség Nemess Zsigmond dr.-nak a főjegyzőhöz intézett beszédét, melyben visszapillantott az elmúlt 60 év történetére, kezdve attól az időtől, amikor az ünnepelt férfit édes atyja, ki harminc évig volt főjegyzője a hitközségnek, a február 8-iki utcai harcban mártír halált szenvedett és mely időben a hitközség az alig 16 éves fiút ültette be atyja örökébe. Kiemelte az elnök, hogy az aradi hitközség felvirágoztatása, annak hatalmas fejlődése a főjegyző nagy érdeme, ki számos reformszemével az aradi hitközséget nemcsak az országban, hanem a művelt külföldön is ismertté és tiszteltté tette. Megköszönte az elnök a képviselőtestület és az egész hitközség nevében a kiváló munkálkodást és habár a jól megérdemelt nyugalomba kívánczolt a főjegyző egy emberöltőt meghaladó munkálkodás után, hiszi, hogy bölcs tanácsával mindenkor mellettük lesz és tiszta szívből kívánta, hogy kiváló munkálkodásának gyümölcsét még soká élvezhesse.

Rosenberg Lipót főjegyző válaszolt a szavakra és beszéde könnyeket csalt ki mindnyájára szeméből. Harsány éljenzés szakította

meg beszédét, mikor ősz főjegyző azt mondotta: édes atyám példája lebegett mindig előttem és önérettel hangoztathatom isten színe előtt, hogy kötelességemnek mindenkor megfelelek. Megható volt beszédének következő zárószava: A szabadságharc forratagában szenvedett édes atyám vértaruhalt, a sirja mellett találták meg a főjegyzői iroda kulcsát, ezt adták át nekem a templom előcsarnokában; itt a kulcs a kezemben, becsülettel őriztem meg 60 éven át és most (az ősz férfiú könnyező szemekkel megcsókolta a kulcsot) vissza teszem az önök kezébe.

A beszéd elhangzása után körülvitték az ünnepeket és mindenki sietett kezét fogni a derék férfiúval és általános volt a jókívánság, hogy még csak élvezze a nyugalom éveit erőben és egészségben.

A hazai hitközségek jegyzőinek nevében *Kümmelheim* Ármán temesvári főjegyző bucsuzott el a jegyzői kar neuztorától és kiemelte, hogy őök és férjes példaként fog előttük lebegni az ő munkálkodása.

Ezzel befejezést nyert e ritka szép ünnepe.

Leányok halálos párbaja.

A csábitó kapitány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

A párbajok történetében szinte páratlanul álló és részleteiben is szenzációs tragédia tartja most izgatottságban Galícia fővárosának lakosságát. Néhány történelmi hírnévre vergődött párbaj mellé méltán sorakozik az a viaskodás, amelyet Lembergben két hölgy rendezett a lovagiasság szabályai szerint s amelynek vége az egyik fél halálos megsebesülése lett. Az áldozat ma reggel meg is halt.

Az esetről az alábbi részletes távirati tudósítás számol be:

A *Jellinek és Caro* bécsi szállító cég lebergi fióküzleténél két hölgy kapott hivatalnokai alkalmazást. Mindakettő jó családból való leány; az egyik, *Reitter* Jetta most töltötte be huszonegyedik életévét, a másik *Manna* Johanna, mindössze tizenkilenc éves.

Mindakét hölgyet intim barátság fűzte a lebergi helyőrség egyik legdallásabb tisztjéhez, egy századoshoz, aki néhány szerelmi botrány révén nagy nőbódító hírébe keveredett. A lelketlen ember mindkét leánynak házasságot ígért s ígéreteivel annyira elszédítette mindakettőt, hogy úgy *Reitter* Jetta, mint *Manna* Johanna odaadták magukat a kapitánynak. A két leány természetesen mit sem tudott arról, hogy vetélytársnője is van: mindakettő azt hitte, hogy ő a kapitány egyetlen szerelme.

A két hivatalnoknő a legjobb barátságban élt egymással. Erre vezethető vissza, hogy *Reitter* kisasszony tegnapelőtt elárulta barátjánőjének szíve legféltebb titkát, hogy szereti a kapitányt és az viszontszereti őt. A leleplezésnek rettenetes hatása volt: *Manna* Johanna önkivületi állapotba esett s amikor végre magához tért, elmondotta vetélytársnőjének, hogy a kapitány mindkettőjüket becsapta.

A kölcsönös leleplezés izalmában a két leány között éles szóváltásra, majd formális hajbakapásra került a dolog. A veszekedés vége az lett, hogy a hölgyek elhatározták, hogy párbajt vívnak egymással. Súlyos feltételül piztolypárbajban állapodtak meg, amely tegnap folyt le egy Lemberghez közeli erdőcskében.

Az első golyóváltásnál *Reitter* Jetta golyója könnyebben horzsolta *Manna* Johannát. Mután a sérülés nem volt jelenős, a párbajt tovább folytatták. A második golyóváltásnál megtörtént a katasztrófa. *Manna* Johanna golyója homlokán találta *Reitter* Jettát s fejébe hatolva,

a hálsó koponyacsonton akadt meg. A leány rögtön összeesett. Haldokolva szállították be a kórházba, ahol ma reggel meghalt.

A halálos párbaj és előzményei óriási fel-tűnést keltettek. A városban nagy a felhábor-dás a csábitó kapitány ellen. *Manna* Johanna a kiállott izgalmak folytán súlyos betegen fekszik lakásán. Valószínűleg le fogják tartóztatni.

Véres templomszentelés.

Tizenkét halott, tizenkét sebesült.

Az izgatások eredménye.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

A nemzetiségi fanatizmus rettenetes kitöréséről kapunk hírt *Rózsahegy*en át *Csernovából*. *Csernova* községben ugyanis tegnapi tüzték ki a katolikus templom beszentelését. E célból *Padulik* liszkafalvai esperes és *Fischer* rózsahegy-i plébános helyettes a hatóság embereivel és 15 csendőrrel kocsikon *Csernovára* hajtottak. A csendőrséget azért vitték magukkal, mert arról értesültek, hogy a tót lakosság a beszentelést azért akarja megakadályozni, mert *Hlinka* katolikus pappal akarja végeztetni. *Hlinkát* pánszláv izgatásai miatt állásától a közel-múltban felfüggesztették és elítélték s a letartóztatás elől *Morvaországba* szökött. A lakosság *Hlinka* izgatásai folytán a templomban lévő beszentelési eszközöket elvitte, a templom ajtaját bezárta és a kulcsokat magával vitte. Mikor az esperes kíséretével a község határába ért, a lakosság elállotta utjukat, közáport zudított a csendőrökre, dorongokkal és fejszékkel nekikment s egy csendőrnek fejét bezúzta, többeket megsebesített. A csendőrség kénytelen volt fegyverét használni. Több halott és sebesült van, akiknek számáról különböző verziók keringenek. A rend helyreállítására *Kassáról* és *Lőcséről* katonaságot rendeltek ki.

A M. T. I. jelenti: A fanatizált tömeg megtámadta a csendőröket, kövekkel dobálták őket és mikor ezek védekezni akartak, a szuronyaikat megfogták és kezeikből kicsavarni iparkodtak. A csendőrség kétszeri fölszólítást intézett a tömeghez, hogy oszoljanak szét. Mikor a fölszólításnak nem volt fogantja és a csendőrséget újból megrohanni készültek és a csendőrök helyzete veszedelmessé vált, kénytelen voltak löni. 24 lövést tettek. 11 ember meghalt és 12 megsebesült. *Palugyai* Mór főispán a helyszínén megjelent és a vizsgálatot személyesen megindította.

Poprádról táviratozzák: *Csernován* az éjjel teljes nyugalom uralkodott. Tegnap délután *Kassáról* mintegy 100 gyalogos katona érkezett, ma újabb százal erősítették meg a haderőt.

A vérengzésről és annak előzményeiről magánforrásból a következőket jelentik:

Csernova voltaképen nem is külön község, hanem *Rózsahegy*nek külvárosa. A *csernovaiak* tavaly saját költségükön templomot emeltek *Hlinka* kezdeményezésére. Mikor *Hlinka* politikai pörei elől kiszökött *Magyarországból*, a *csernovaiak* abban állapodtak meg, hogy a templomot csak az agitátor visszahelyezése után szentelik fel. A rózsahegy-i közigazgatási köze-

gek azonban elhatározták, hogy a felszentelés *Hlinka* nélkül fog megtörténni. *Pávry* püspök *Kurinszky* kanonokot bizta meg az aktus véghezvitelével. A *csernovaiak* kérték a kanonokot, hogy halassa el a felszentelést, ne fáradjon el *Csernovára*, úgy sem lesz a dologból semmi. *Szombaton* 16 csendőr érkezett a községbe, ami természetesen nagy izgalmat keltett, mert a községbeliek rögtön tudták, hogy ez a felszentelés előkészületeihez tartozik.

Vasárnap reggel valósággal beözönlött a nép *Csernovára*. Kisvártatva *Rózsahegy* felől két kocsis érkezett, melyeken a rózsahegy-i plébános és három más pap ült. A papok láttára a tömegben leirhatatlan izgalom vett erőt. Izgatott hangok hallatszottak:

— Tisztelendő urak, menjenek vissza, ne erőszakoskodjanak!

— Előre! Csak azért is előre! — kiáltottak a kocsisra a papok.

A tömegből erre néhányan a kocsisok elé állottak és megfogták a lovak kantárját, hogy visszafordítsák a kocsit. Ebben a pillanatban a főszolgabíró, anélkül, hogy előbb figyelmeztette volna a népet, sortűzet vezényelt a csendőröknek. A csendőrök egymásután négyszer adtak sortűzetet. Kilenc ember rögtön meghalt, hármat halálra sebesülten vittek el a helyszínéről. Ezek nemsokára szintén kiszervek. A sortűznek rettenetes hatása volt. A tömeg, amelyben nagy számmal voltak képviselve a nők is, sikoltva, ordítva, átkozódva futott széjjel, otthagya a halottakat és sebesülteket. Az, hogy a nép a csendőrökre támadt volna, nem igaz, valamint az sem, hogy a templomot eltorlaszolták. A templom a véres eset színhelyétől fél kilométernyire fekszik. A nép között óriási az elkeseredés a papok ellen, akik erőszakoskodásukkal a vérengzést felidéztek.

A csendőrség részéről a következő hivatalos jelentést adták ki:

Tegnap délelőtt 10 órakor *Csernován* a templom felszentelése alkalmából fegyverhasználat történt. A rózsahegy-i főszolgabíró és több pap kocsin igyekezett *Csernova* felé, ahol mintegy 600 ember várta őket, közáporral fogadva a csendőröket. Erre a csendőrök élték törvényadta jogukkal és fegyvereiket használták. A vizsgálat folyik. 14 embert letartóztattak. A nyugalom helyreállítására két század gyalogság és 25 csendőr érkezett a községbe.

Más távirat jelenti:

Az első lövés egy csendőrörsvezetőtől eredt, akit doronggal főbeütöttek. Az első lövés után hét csendőr egyszerre adott tüzet s utánuk a többiek is. 28 lövés hangzott el. 12 ember meghalt, 12 megsebesült. A halottak között négy asszony is van. A lőcsei vizsgálóbíró és a törvényszéki orvos ma kiszállottak *Csernován* és megejtették az áldozatok boncolását.

A vizsgálat kiderítette, hogy a lázadást tervszerű bujtogatás előzte meg. Állítólag maga *Hlinka* a bujtogató, aki álruhában járta be a környékbeli falvakat. Erre nézve bizonyíték is van. A csendőrség ugyanis letartóztatott egy embert, aki az általános zavart felhasználva ki akarta rabolni a templomot, a gonosztevőt tetten érték. Ez kihallgatása során elmondta, hogy *Hlinka* őt is felkereste. Az izgató

áruhában volt és a magyarok ellen bujtogatott. Azt mondta, hogy inkább vigyük el a templom minden értékes holmiját, sem hogy magyar papokkal szenteltessek fel a templomot. Hlinka azt is kijelentette volna a betörőnek, hogy, ha ő akarja, sok magyar vér fog még folyni.

Választások a torony alatt.

Az új központi választmány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28

A mai közgyűlést a választások dominálták. Több üresedésben volt tisztviselői állást töltött be a törvényhatósági bizottság és három évi időtartamra újból választotta a központi választmány tagjait is.

Pénztári ellenőrül közfelkiáltással *Alt János* választották meg. Az adóügyi számtisztai állásra *Pittner József*, *Binder Gyula* és *Grosz Samu* pályáztak. A jelölő bizottság első helyen *Pittner*-t, második helyen *Bindert*-et, harmadik helyen *Grosz Samut* jelölte. Az első szavazás meddő maradt, amennyiben az első két helyen jelölt tisztviselő *egyenlő szavazatokat* kapott. Erre *Károlyi Gyula* gróf főispán újból elrendelte a szavazást és az urnából *Pittner József* került ki győztesen, 50 szavazattal *Binder Gyula* 32 szavazata ellenében.

A két adóügyi számtisztai állásra hatan pályáztak: *Vidéky Gusztáv*, *Vlajkovits Dusan*, *Grosz Samu*, *Brassai Ernő*, *Édl Lőrinc* és *Thuray János*. A jelölő bizottság a pályázókat a fenti sorrendben jelölte. A szavazás eredménye ez lett: *Thuray János* 49, *Grosz Samu* 40, *Vidéky Gusztáv* 38 és *Vlajkovits Dusan* 22. Az eredmény alapján *Károlyi Gyula* gróf főispán kihirdette, hogy a megüresedett állásokra a törvényhatósági bizottság *Thuray Jánost* és *Grosz Samut* választotta meg.

A közgyűlés erre nyomban megejtette a választások révén megüresedett segéd tisztai állásra a választást. Hárman pályáztak: *Mandl Ferenc*, *Babich Ferenc* és *Hoffman János*. Közfelkiáltással *Hoffmant* választották meg.

Majd a központi választmány tagjainak megválasztására került a sor, miután a jelenlegi tagok mandátuma ez év végével lejár. A törvényhatósági bizottság újból a régi tagokat választotta meg három évi időtartamra. A központi választmány így alakult meg:

Bing Vilmos	54 szavazattal
Kádas Kálmán	57 "
Kristyóry János	56 "
Mülek Lajos dr.	56 "
Müller Károly	57 "
Remetey F. Károly	56 "
Reicher Károly	56 "
Salacz Gyula	56 "
Simay István	47 "
Steinhardt Mór dr.	55 "
Szalay Antal	53 "
Tedeschi Viktor	55 "

EGYESÜLETI ELET.

(*) A rabsegélyző egyesület közgyűlése. Az aradi rabsegélyző egyesület tegnap d. e. 10 órakor tartotta alakuló közgyűlést a törvényes esküdtbíróssági termében, mely előkelő érdeklődő közönséggel telt meg. A közgyűlést *Szakolczay Lajos* kir. ügyész, id. elnök nyitotta meg. Üdvözölve a megjelenteket, majd átadta a szót *Pogonyi Nándornak*, aki a belügyminiszter által már jóváhagyott alapszabályokat ismertette. Ezután következett *Aussterweil László* dr. kir. törvényszéki és fogházorvos felolvasása a legközelebb lezajlott pécsi orsz. kongresszuson szerzett benyomásáról. Az érdekes és ta-

rulságos felolvasást általános éjjenzéssel honorálta a hallgatóság. Végül megválasztották a tisztikart. Elnök lett közfelkiáltással *Fábián Lajos* dr. kir. törvényszéki elnök, védnök: *Károlyi Gyula* gróf, Aradmegye és város főispánja, tiszteletbeli elnökök: *Fábián László* és *Urbán Iván* ny. főispánok. Kovács Vince indítványára t. elnökökké választották *Szakolczay Lajos* kir. ügyészt, *Pogonyi Nándor* kir. alügyészt és *Aussterweil László* dr. törvényszéki és fogházorvost. A közgyűlés táviratilag üdvözölte *Günther Antal* igazságügyminisztert és az orsz. rabsegélyzés megteremtőjét, *Riekl Gyula* miniszteri tanácsost.

(*) A korcsolyázó egyesület közgyűlése. Az aradi korcsolyázó egyesület 1907. évi október hó 31-én, (csütörtök) d. u. 6 órakor a városháza emeleti kistermében rendezte évi közgyűlést tart.

A béke felé.

Megoldják az orvoskérdést.

Válasz az orvosszövetség ultimátumára.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28.

A hónapok óta vajudó munkáspénztári orvoskérdés ügyében ma jelentős és öröndetes fordulat állott be. Közvetlenül az aradi orvosszövetség által megjelölt utolsó határidő letelte előtt, a pénztári és szövetségi albizottságoknak ma esti közös értekezletén a pénztár vezetősége olyan megoldási ajánlatot terjesztett elő, amelyek elfogadása esetén a hosszantartó harcot negyvennyolc órán belül állandó béke váltja föl anélkül, hogy a szembenálló felek bármelyike is győzőnek vagy legyőzöttnek tekintessék.

A mai esti értekezleten előterjesztett javaslat így hangzik:

Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságát kiküldött albizottság az orvoskérdés rendezése ügyében tárgyalás alá vette az orvosszövetség átiratát és erre az alábbiakban adja meg tiszteletteljes válaszát:

1. A bizottság elvben elfogadja az orvosszövetség által ajánlott szabad orvosválasztási rendszert, de megjegyzi, hogy a szabad orvosválasztásnak a gyakorlatba való átvitele esetén nem a korlátolt, hanem a *korlátlan rendszer* alapján kívánja a betegpénztári tagok gyógykezelését elláttatni akként, hogy az orvosszövetség kebelő jelentkező orvosok közül a megbetegedett pénztári tagok tetszésük szerint választhatnak.

A Gáj külvárosban lakó pénztári tagok gyógykezelésére nézve elfogadja a bizottság az orvosszövetségi átirat mellékletében foglalt megoldási módozatot.

2. A pénztári orvosi munkálatok és szolgáltatások díjazását illetően a bizottság legnagyobb sajnálatára nem fogadhatja el a szövetségi átirathoz mellékelt orvosi díjszabást. A bizottság részletes és a pénztár összes anyagi erőforrásait tekintőbe vevő számtalások alapján az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár *járu lék bevételeinek huszonöt százalékát ajánlja föl*, mint azon legmagasabb összeget, amelylyel az orvosi szolgáltatásokat díjazhatja.

3. A baleset következtében sérültek gyógykezelését a pénztár külön nem díjazza. Ez azonban nem érinti az orvosok azon jogát, amelyet nekik a törvény különben is biztosít, hogy ilyen esetekben a betegkezelés tizenegyedik hetétől kezdve a gyógyítás díját az országos munkás és balesetbiztosító pénztártól követelhessek.

4. Az orvosszövetség szerződési tervezetének 11. pontjában érintett *vegyes bizottság* rendszeresítését kívánatosnak jelenti ki a bi-

zottság azzal a változtatással, hogy a vegyes bizottság elnöke a munkásbiztosító pénztár mindenkor elnöke vagy ennek helyettese legyen.

Ezek ama főbb pontok, amelyekbe az orvosszövetség átiratára válaszként azzal a megjegyzéssel foglaljuk, hogy a részletkérdésekre vonatkozó megjegyzést azokra a további tárgyalásokra hagytuk fenn, amelyeket bizottságunk a szövetség bizottságával közösen folytatni fog.

Midőn még ismétellen hangsúlyozzuk, hogy az orvosszövetséggel kötendő megállapodásnak csak ideiglenes joghatálya van és hogy az állami munkásbiztosító hivatal által jóváhagyandó, vagyunk kiváló tisztelettel

az albizottság nevében

Bak Sándor,
ügyvezető titkár.

Cukor László,
igazgatósági elnök.

Ezt a választ a bizottság ma elküldte *Parocz Gyula* dr. orvosszövetségi elnöknek, aki a válasz megtárgyalására és határozat hozatala végett már holnap este 6 órára ülésre hívta össze az aradi orvosszövetség tagjait. A holnap este hozandó határozattól függ tehát, hogy létrejön-e az annyira kívánatos béke a pénztár és az aradi orvó testület között.

A város ügyei.

Az állami tisztviselők lakbéré. — A vízművek megváltása. — A városatyá választások. — A városi regie munkák. — A felsőbb leányiskola.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 28.

Népes közgyűlése volt ma Aradváros törvényhatósági bizottságának. A városatyák zsefolásig megöltötték a padlókat. Főleg a választások kötötték le az érdeklődést, miután a költségvetés tárgyalását holnapra halasztották. A közgyűlést négy órakor nyitotta meg *Károlyi Gyula* gróf főispán.

Napirend előtt *Müller Károly*, Aradváros országgyűlési képviselője szólt fel és egy sürgős indítványt tett.

(Müller Károly indítványa.)

Müller Károly türelmet kér a közgyűléstől, mert olyan indítványt tesz, amelynek sürgősségét kéri kimondani. Az aradi állami tisztviselők érdekében szólal fel. Az országos költségvetési előirányzatba a múlt évben 150,000 koronát vettek fel azon állami tisztviselők lakbérének pótlására, akik olyan városokban teljesítenek szolgálatot, amelyek lakbér tekintetében nem az első osztályba vannak sorozva. A felvett összeg annyira csekély volt, hogy több város, így Arad állami tisztviselői sem részesülhettek a pótlékban. A jövő évi költségvetési előirányzatba azonban már 550,000 koronát vettek fel ezen a címen. Természetes tehát, hogy minden város iparkodik a saját tisztviselői számára pótlékot szerezni. Ilyképen nekünk is akcióba kell lépünk az aradi állami tisztviselők érdekében. Kérem ezen indítványom sürgősségét kimondani és feliratot intézni a kormányhoz, hogy a lakbérviszonyok súlyos voltára való tekintettel, az aradi állami tisztviselőket *első sorban* részesítse a lakbérpótlékban.

Müller Károly indítványát a közgyűlés általános helyesléssel és éjjenzéssel fogadta.

— Kérem az elnöklő főispán urat, — folytatta Müller — hogy ez iránt személyesen is interveniálni méltóztassék a kormánynál. (Zajos helyeslés.)

Károlyi Gyula gróf főispán ezután ki mondta, hogy a törvényhatósági bizottság *Müller Károly* sürgős indítványát *egyhangulag* elfogadja. Kihatásba helyezte a főispán azt is,

hogy az ügy érdekében el fog járni a kormánytól. (Éljenzés.)

Ezután rátértek a napirendre. A polgármester havi jelentésének tudomásul vétele után a főjegyző bejelentette, hogy a törvényhatósági bizottságnak a felső kereskedelmi iskola tanfolyamainak fizetésemelése ügyében hozott határozatát a belügyminiszter jóváhagyta. A közgyűlés ezt tudomásul vette. Bejelentette továbbá, hogy a főispánalszámvevővé *Vieszer Aladárt* nevezte ki. (Éljenzés.)

(A vízművek megváltása.)

Majd *Löcs Rzsó* tanácsnok referált a vízművek megváltása tárgyában. A miniszter jóváhagyó végzése még nem érkezett meg, mért is a tanács nevében egy bizottság kiküldését indítványozza, amely kísérgesse a belügyminiszternél a jóváhagyást. Javaslatba hozza továbbá, hogy a megváltási összeg beszerzése céljából lépjen a város érintkezésbe a Hazai Takarékpénztárral, illetve vegye fel a felajánlott kölcsönt.

Domonkos Lajos azt indítványozza, hogy a kölcsön felvételére vonatkozó határozat csak birtokon kívül legyen megkezdhető. Kérdi a polgármestert, hogy mit szándékozik tenni az esetben, ha a miniszter jóváhagyó végzése a határidő lejártáig, november 30-áig nem érkezne meg.

Varjassy Lajos kijelenti, hogy éppen azért kéri a bizottság kiküldetését, amely a jóváhagyást kísérgesse. A bizottság tagjaival a következők kéressenek fel: *Károlyi Gyula* gróf főispán vezetése alatt:

Andrényi Károly, *Avarffy Géza*, *Bogdán Virgil*, *Cukor László*, *Dobiaschi József*, *Domány József*, *Fetter Géza*, *Glück Károly*, *Elcs Armio*, *Hoffman Antal*, *Gutzjahr Mihály*, *Kristyórány János*, *Kossuth Pál*, *Lukácsy Lajos*, *Müller Károly*, *Műlek Lajos*, *Magyary Ferenc*, *Nemess Zsigmond*, *Nesnera Aladár*, *Ring Géza*, *Rosenberg Miksa*, *Révész Adolf*, *Péterffy Antal*, *Nagy Sándor*, *Stauber József*, *Tolnai János*, *Vizer Lajos* és *Varjassy Árpád*.

A közgyűlés az indítványt elfogadta. Kimondta továbbá a törvényhatósági bizottság, hogy a kölcsönt a Hazai Takarékpénztárnál felveszik. Ezt a határozatot csak birtokon kívül lehet megkezdni.

(Városi választások.)

Varjassy Lajos polgármesternek az üresedésbe jövő törvényhatósági bizottsági tagsági helyek betöltése tárgyában tett jelentését a közgyűlés tudomásul vette. A választás november 17-én lesz.

Elfogadta a közgyűlés a módosított pénztári és számviteli szabályzatot is. A városi iskolaszék előterjesztésére kimondta a közgyűlés, hogy a polgári fiúiskolánál egy második rajztanári állást rendszeresít.

(A városi regie munkák.)

Az aradi építőiparosok kérvényt adtak be, hogy a városi regie munkák nekik biztosításának. A tanács azt a javaslatot tette, hogy csak a kisebb javítási munkákat tarták meg ezentul is házi kezelésben.

Steigerwald Alajos és *Reinhardt Gyula* kéri a regie munkák beszüntetését. A munkálatokat ki kell adni aradi iparosoknak.

Löcs Rzsó: A nagyobb munkákat kiadják, csak a kisebbekről van szó.

Műlek Lajos a tanács javaslata ellen szól. A munkálatokat ki kell adni.

Somló Armio dr. kéri a tanácsjavaslatának elfogadását.

Varjassy Lajos: A nagyobb munkákat átvétele után adják ki. A városi szolgálatában szintén aradi iparosok állanak.

Reisinger Sándor árlejtés kiírását kéri.

A közgyűlés végül a tanács javaslatát fogadta el.

(A felsőbb leányiskola.)

Löcs Rzsó tanácsnok ezután beterjesztette a városi bályozási bizottságnak a felsőbb leányiskola elhelyezése iránti javaslatát. A bizottság az iskolát a törvénykezési palotával szemben óhajta felépíteni. A tervek elkészítésére az államépítészeti hivatal kérendő fel.

Domonkos Lajos: Kifogást emel a hely megváltása ellen. Az iskola felállítását a Deák Ferenc utcában hozza javaslatba. Itt van két telek, amelyet a város megvehet.

Steiner József sem tartja szerencsésnek a hely megválasztását. Külföldön, de Budapesten is, az ilyen internátussal egybekötött intézetek a város külső, egészséges levegőjű részében vannak.

Kovács Vince a javaslat mellett szól.

Domonkos Lajos ismételt felszólalása után *Reisinger Sándor* annak a véleményének ad kifejezést, hogy az iskolát ott kell felállítani, ahol az a lakosság érdekelnek inkább megfelel. Indítványozza, hogy a terveket ne a minisztérium, hanem nyílt pályázat útján készíttesse el a város.

Steiner József csatlakozik *Reisinger* indítványához.

A közgyűlés végül szó többséggel a városi szabályozási bizottság javaslatát fogadja el. Vagyis az iskolát a törvénykezési palotával szemben állítják fel és a terveket a minisztériumtól kéri.

A közgyűlést holnap folytatják.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: A Vig özeveg, operetta. (Bérlés B.)
Szerda: Vasgyáros, szimf. Erdődi Sari vendégfőléptével. (Bérlés C.)
Csütörtök: Vajunk el, vígjáték. Erdődi Sari vendégfőléptével. (Bérlés A.)
Péntek: Delután: Sziklához láncolt királykisasszony, szimf. Este: A cserkeszleány, operetta. Bemutató előadás. (Bérlés B.)
Szombat: A cserkeszleány, operetta (Bérlés C.)

* *Loute*. Nagyszerű előadásban elevenítették ma fel *Pierre Véber* szellemes bohózatát. A címszerepet *Novák Irén* a töle megszokott művészetével játszotta meg s a szerep legapróbb részleteinek természetesen színteljesen a tanúságot szolgáltatott a mellett, hogy erre különös gondot és figyelmet fordított. Egy jelenet nyílt színen meg is tapsolták. A többi főbb szereplők közül különösen *Delli* (Dupont), *Marhády* (Castillon) és *Horti* (Franco) nyújtottak kiváló alakítást, olyannyira, hogy a mai estén elért sikerüket méltán sorozhatják a legszébbek közé. Bajos Rénée volt *Harmath Józsa*, de kellemetlen *Des Echanquettené Szilágyi Berta*. Egy epizód szerepben *Szathmári* keltett derűsége. A repris fényesen sikerült s az egész est folyamán a közönség kacagása töltötte be a színházat. A rendezés kifogástalan volt, eltekintve azon csekélységtől, hogy egy kissé bántólag hat az, ha *Castillon* szalonjában és *Marchaisonné* szállodájában ugyanazt a lustert látjuk csüngen. — *ed.*

* „Hétfő.” Eleven, tetszetős formák között, érdekes és ötletes tartalommal jelent meg ma egy aradi új hetilap első száma. A címe „Hétfő” s a szerkesztője *Kassab Géza* újságíró kollegánk. Az új lap a címben jelzett napon, hetenkint egyszer fog megjelenni s amint az első számból kiteszik, érdekes riportok, a társasélet onditjel és a vasárnap eseményeinek krónikái fogják a programját alkotni.

* A Vig özeveg. Diadalmas útjában még nem fakultak meg a *Lehár* muzsikájának gyönyörködtető színei, a Vig özeveg még friss, úde, ele

ven hatásu darab ma is, amit legjobban bizonyít az, hogy a közönség érdeklődése iránta semmivel sem csappant meg. Az aradi színházban kivételes népszerűsége van még ma is *Glavári Hannának* és *Daniló grófnak*, s szerelmi regényüket holnap is eljátszák, tudja isten hányadszor. A Vig özeveg holnap előadásán is *Kállai Jolán* fogja énekelni a címszerepet, míg *Danilót* *Lövey* játssza. A többi szerepben az ismert erők lépnek fel.

Krivány esküvője.

Krivány János holnap, kedden kötházasságot *Kaltenhuber József* elvált nejevel: *Lui Matildal*.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 24.

Aki az emberi törvények szerint büneért megvezekelt, a megsértett jogrend iránt való tartozását leróta, annak újra teljes joga van az élethez. A bűnek híre rajtaszárad és annak emlegetését semmi nemű ítélettel megszüntetni nem lehet: de ez legfőleg az ugynevezett társadalmi tisztességektől, a kaszinói tagságtól fosztja meg. Egyébként ugyanaz a joga van, mint bárki más, börtön nem-viselt embernek.

Krivány János, Aradvármegye gyám-pénztárának nagy sikkasztója élvezni akarja ezeket a jogokat. Hogy zavartalanabban tehesse, a régi névtől is megakart szabadulni. Névmagyarosítást kért, amelyet azonban ép rovott múltjára való tekintettel nem engedett meg a belügyminiszter.

De egy dologba nem lehetett beleszólása se a belügyminiszternek, se a törvénynek. Abba, amit a virágnak se lehet megtiltani. *Krivány* szíve is kikeletre nyílik: másodvirággásra.

Krivány János nősül. Tudvalevő, hogy második házassága ez. Első házasságából való felesége, mint ismeretes, megindította ellene a válópört azon a címen, hogy öt évnél hosszabb szabadságvesztésre ítélték. A bíróságok ezen az alapon a válást ki is mondták s *Krivány* gyermekeinek neveltetését az anyára bízták.

Megtörtént az a hihetetlen dolog, hogy *Krivány* letöltötte a büntetését. Mikor a szökést elkövette, olyan betegnek mondták, hogy egy évig se élhet. A börtönben is sokat betegeskedett. Az aradi fogház patika-számlájának legnagyobb részét az ő részére rendelt orvosságok adták ki. De a fogház nyugodt, egyforma, rendszeres élete meggyógyították s a börtön kuráját rohamosan telőzte be az alig egy év előtt visszakapott szabadság.

Krivány most jó erőben levő, piros, egészséges ember. A kik most látják, azt mondják, hogy visszafiatalodott. Aradon, csöndesen visszavonultan, élvezzi az életet, s már talált is szerető szívre, amely megbocsátja neki a múltat s összeköti sorsát az övével. S *Krivány* újra boldog férj lesz: holnap már megtartja az esküvőjét.

Ezek után csak a száraz hivadást kell leközlönnünk:

Az aradi anyakönyvi hivatalban holnap lesz *Krivány János* házasságkötése *Kaltenhuber József* elvált nejevel, született *Lui Matildal*. Az esküvő a körülményekre való tekintettel a kihirdetés alól való fölmentés mellett történik s ugyanez okból csöndben, minden dísz mellőzésével megy végbe. A házasságkötést *Szondy Géza* anyakönyvvezető végzi, akinek ebben az esztendőben aligha lesz szenziációsabb esküvője ennél.

HIREK.

Toselliné.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 28.

Egy hírlapíró beszélgetést folytatott a volt Montignoso grófnővel, aki sok intim részletet mondott el Gironnal való viszonyáról. Elmondta, hogy Giron egy napon cserbenhagyta, még pedig úgy, hogy összevissza husz fillérje maradt. A szüleiől nem kapott segítséget s a szó szoros értelmében a legsötétebb nyomornak volt kitéve. Ekkor történt meg vele, hogy az ügyvédjét arra kellett kérnie, hogy hívja meg ebédre, mert különben éheznie kellett volna. Ha barátai időközben segítségére nem jönnek, éhen pusztult volna el.

Monica hercegnő kiszolgáltatására vonatkozólag elmondta Toselliné, hogy bármennyire kellett volna teszi is, végül mégis kénytelen lesz leányát kiszolgáltatni a szász udvarnak. A királynőből grófnővé, grófnőből pedig polgárnővé vedlett nevezetesség elmondta azt is, hogy jelenleg emlékiratain dolgozik. Az emlékiratokat csak gyermekeinek szánta s nem bocsátja nyilvánosságra, noha egy angol könyvkiadó cég már kétszázezer koronát ajánlott fel a kiadói jogért.

Az újságíró beszélt a grófnő férjével, Tosellivel is, aki kijelentette, hogy ő és neje nem fognak sehová sem elszereződni, mert nem akarják magukat kabaret-számmá alacsonyítani. A tél folyamán azonban Toselli több hangversenyt fog adni Hamburgban és Varsóban.

Münchenből táviratozzák, hogy Toselliné tegnap állítólag inkognitóban átutazott leányával, Pia Monica hercegnővel a városon. Néhány órát Münchenben töltöttek. Montignoso grófnő atyja, a toskánai nagyherceg súlyosan beteg s állapota a legkomolyabb aggodalomra ad okot. A beteg ágyához táviratilag hívták egész családját, Tosellinét kivéve. A nagyherceg még halálos ágyán sem akar tudni eányáról, aki annyira elfeledkezett magáról, hogy polgárember nejlévé alacsonyodott.

— Kossuth Ferenc állapota. Budapestről táviratozzák: Kossuth Ferenc jobban van, amit az a tény is bizonyít, hogy ma délelőtt a ceglédi küldöttségét lakásán fogadta. Kossuth baja nem aggasztó; egyszerűen cuzzos dagantokról van szó, melyeknek nébány nap kell a visszafejtésre. Az érzelmesedés és a régi tüdőtagulás következményei Kossuthot nem bántják. Az éjszakát jól töltötte és a reggel folyamán orvosi segítségre nem is volt szüksége.

— Az új honvédségi főparancsnok. Bécsből táviratozzák: Jó forrásból azt jelentik, hogy Klobucsár tábornagyot a napokban ki fogja nevezni a király a magyar királyi honvédség főparancsnokává.

— Lázár Zoárd beszámolója. Lázár Zoárd dr., a kisjenői kerület országgyűlési képviselője a kisjenői iparoskörben választói előtt beszámolót tartott, mert választói elhatározásától tette függővé, hogy megszavazza-e a kiegyezést és a fölemelt kvótát. Lázár Zoárd dr. beszámolójában ismertette a kiegyezés előnyeit és hátrányait és különösen a közjogi vívmányokat emlegette, mint kiváló fontosságukat. Kijelentette, hogy 1910-re követeli az önálló bankot. Momák Döme dr. aradi ügyvéd és Ektor Sándor ref. felkész felszólalása után a választók táviratilag üdvözölték a kormányt és Kossuth Ferencet, bizalmat szavaztak a kormánynak és képviselőjüknek.

— Hercegből — festő. Párisból táviratozzák: Henrik királyi herceg, Wölfling Lipót testvéröccse le akar mondani rangjáról és méltóságáról, hogy szabadon aldozhasson festői szenvedélyének. A herceg most Münchenben tanul festeni.

— A színigazgató panasza. A színügyi bizottság ma délelőtt Varjassy Lajos polgármester elnökletével tartott ülésében tárgyalta Szendrey Mihálynak a nyári előadások idejének megrövidítésére vonatkozó kérélmét. Az eddigi nyári szezonok ugyanis nem jártak valmi nagy sikerrel és így Szendrey arra kér engedélyt, hogy ne kelljen a színházban teljes három hónapig játszania. A színügyi bizottság azzal a kikötéssel teljesítette a kérelmet, hogy legalább negyven előadást kell a színházban tartani. A színügyi bizottság megengedte, hogy az Aida előadásaira a helyaratokat harminc százalékkal emeljék. A bizottság ülésén jelen volt Szendrey Mihály igazgató is, aki egy érdekes panaszt tett. A színügyi bizottság páholyát ugyanis az utóbbi időben arra illetéktelen egyének veszik igénybe, ez ellen kért orvoslást Szendrey. A bizottság határozata szerint páholyában csak tagjai ülhetnek, ezek névsora pedig a páholyban ki van függesztve.

— Óriási tűz. Fiuméből táviratozzák: Ma délután ismeretlen okokból kigyulladt a Fiume mellett lévő spódiumgyár. Az egész telep csakhamar lángbaborult. Mit sem lehetett megmenteni. A kár több mint egy millió. A romhalmazt még nem lehet megközelíteni. Azt hiszik, hogy több bennétek a gyárhelyiségekben.

— Vissza Amerikából! Fiuméből táviratozzák: Ma délelőtt érkezett ide a Carpathia hajó, melynek fedélzetén 700 magyar visszavándorló érkezett Amerikából. A hajó fogadtatásánál megjelent Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó is, aki egy otlevő újságírónak kijelentette, hogy országos fontosságú eseménynek és a visszavándorlás nagyobb arányu megindulásának tartja a 700 ember megérkezését. A visszavándorlók teli vannak panaszszal, hogy a magyar munkást nem becsülik Amerikában s csak a legnehezebb robotra alkalmazzák silány bérek mellett.

— Halálozás. Paguba Virgil pécskai ügyvéd, az aradi kir. törvényszék nyugalmazott bírása, szombaton meghalt. Vasárnap délután, nagy részvét mellett temették.

— Égne az erdő. Az ország minden részéből erdőégésről érkeznek hírek. A nagy szárazság érihető következménye ez a pusztulás, melynek remélhetőleg véget vet a ma megerezt országos eső. Az erdőégésekről a következő újabb híreket kaptuk: Fenyőházán a kincstári erdő kigyult és a nagy szárazság következtében a tűz gyorsan terjed. — Háromszék-megyében két hét óta állandóan napirenden vannak az erdőégések. Zabola nagyközség Zernye nevű erdeje 10 nap óta ég. Altörja, Fel-törja, Futásfalva és Sz. Kereszt községek erdőrégei szintén napok óta pusztulnak a lángoktól. A tűz gyújtogatásból ered, de a tetteseket nem sikerült kipihatólni. — Szatmárnémetiből

táviratozzák: A Klein Vilmos és társai tulajdonát képező avasfelsőfalusi erdőben tegnap tűz támadt. Az erdő mintegy 600 hold területen áll lángokban. Szarvasok és farkasok falkaszámra menekülnek az erdőből. A szatmári városi erdő, amely 3000 hold területű, nagy veszélyben van. A legutóbbi jelentés szerint már égni kezd. Az oltást Privigyei Bertalan körjegyző vezeti. Szatmárról katonai segítséget kértek. A kár igen nagy.

— Házasság. Salgó Miksa dr., az aradi ügyvédi kar rokonszenves, talentumos tagja tegnap tartotta esküvőjét Róth Margittal, Róth Lajos aradi papirnagykereskedő bájos és művelt leányával.

— Egy betegsegélyző egyesület fölszámolója. Az aradi kereskedő ifjak betegsegélyző egyesülete november 10 én vasárnap délelőtt tizenegy órakor, az aradi kereskedelmi akadémia nagytermében tartja fölszólalás céljából összehívott rendkívüli közgyűlést. A közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

— Eljegyzések. Fluk Károly, a Zselénszky-uradalom ötvenesi hivatalnok eljegyezte Erdély Tilikét, Erdély Ferenc máv. ellenőr bájos és művelt leányát.

Deák Sándor dr. ügyvéd eljegyezte özv. Hartmann Jánosné szép és kedves leányát, Hajnalkát.

— A főkapitány újabb szabadsága. Sarlot Domokos főkapitány, aki egészségének helyreállítása végett hosszabb idő óta szabadságon van, ma betegsége miatt újabb három havi szabadságot kért és kapott a közgyűléstől.

— Fizetésképtelenség Aradon. Reiner S. Sándor aradi nődivat áru kereskedő bejelentette fizetésképtelenségét. A tartozások 88,000 koronát tesznek ki, a mennyivel szemben mintegy negyvenötezer korona áru- és követelés aktívák állanak. A cég negyven százalékos egyezséget ajánl hitelezőinek.

— A Hertschka alapítvány. A város mai közgyűlése a Hertschka féle alapítvány megüresedett helyét három pályázó közül Mátyás János polgári rendőr fiának adományozta, aki szorgalmas tanulója az aradi főgimnáziumnak.

— Sportolók kedvence, becézik, szeretik, bárhová is mennek mindig magukkal viszik a hű házibarátot, a kitűnő kipróbált csodaszert: az alföldi fehérkeresztes sósborszeszt, mert edzi a csontokat és ereket. E csodaszert az Elő Alföldi Cognacgyár Részyentársaság készítménye.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

A lesoványodást

meggátolja, a testet, a gyermek husát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító- és erősítő táplálék gyermekek részére, és az Ön gyermekét is meggyógyítja, mint ahogy

3395

sok ezer gyermek meggyógyult



Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

e szer használata által. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adjanak neki

SCOTT-féle Emulsiót. Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkotórészekből összeállított SCOTT Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

BRAUN MIKSA

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének SZÁLLÍTÓJA
Szolid szabott árak!

Férfi és gyermekruha áruháza

ARAD,
Szabadság-tér 20., Gr. Nédasdy-palota.
Telefon szám 577.

K Ü L Ö N
mértékosztály.
Szolid szabott árak.

Lechner és Fleischer
 Arad, Szabadság-tér 17.
 Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

**Néhány napig
 maradék
 elárusítás!**

Öltöny szöveteket
 leszállított árban 772
árusítunk.
 Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

Budapest. áru- és értéktörzse.

- Az Aradi Közlöny távirati tudósítása -

Budapest, október 28.

Kínálat és vételkérő gyöngye. Elkelt 15,000 méter-máza 5 fillérrel olcsóbb árakon.

ARAD ÉS A MEGYE KÖZLÖNYÉNEK SZÁMLÁJA:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	12.45-12.46	12.38-12.39
Zab áprilisra . . .	8.54-8.55	8.47-8.48
Rozs áprilisra . . .	11.70-11.71	11.60-11.61
Tengeri májusra . . .	7.13-7.14	7.06-7.07

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény 633.75
 Oszták-magyar államvasúti részvény 653-

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Amatőröknek. Felkérjük mindazon amatőr fényképészeket, akiknek valamely aktuális eseményről sikerült felvételeik vannak, sziveskedjenek azokat szerkesztőségünkbe beküldeni, az Aradi Közlöny képes nagy naptárában való reprodukálás céljából.

Összes vidéki levelezőinknek. Sziveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok hivatalnokainak névsorát lehetőleg rögtönösen közölni velünk. Sziveskedjenek ezenkívül a községi előjáróság névsorát, az ottani pénzügyi tisztikarát, egyesületek, kaszinók, szövetkezetek tisztikarát velünk közölni. A tanítók és lelkészek nevét, a postakezelő nevét, az iparvállalatok és tulajdonosaik felsorolását szintén sürgősen kérjük

IDEGENEK ARADON

- Október 28. -

Központi szálloda. Deutsch Jenő birtokos Kassa. — Földes Győző birtokos Rezilvos — Czegka Zdenko dr. ügyvéd Világos. — Setenyi Vilmos dr. orvos Halas. — Schauer Gábor dr. szolgabíró N. Halmagy. — Kovács Ferenc honvédhadnagy Nagyvárad. — Setényi Manó mérnök Budapest. — Metal Gyula birtokos Butyin. — Heinrich Kornél bizt. felügyelő Budapest. — Ofner Ferenc birtokos és neje Pancsova. — Kunódy Nándor birtokos és neje Budapest. — Brück Sándor fakereskedő Batta. — Deutsch Béla fakereskedő Zám. — ifj. Bakos Mátyás birtokos B. Csaba. — Bálint Imre min. titkár Budapest. — Schwarz Dezső kereskedő Szatmár. — Festy Gyula gyárvezető Budapest. — Vamossor Gyula utazó Budapest. — Lövinger Lajos utazó és neje Budapest. — Neuman Arthur utazó Budapest. — Scheinberger Miksa utazó és neje Budapest. — Neuvalder Samu utazó Budapest. — Oblat Mór utazó Budapest. — Klein Dávid utazó Budapest. — Kallós Ernő utazó Budapest. — Wiener Mór utazó Bécs. — Weibel Salamon utazó Budapest. — Dinczer Jenő utazó Budapest. — Gróf Sándor utazó Budapest. — Sovenheim Mór utazó Budapest. — Fráhmel János utazó Schlukenau. — Goldzinger Vilmos utazó Schlukenau. — Strasser Vilmos utazó Schlukenau. — Szilárd Ferenc utazó. — Róna Ignác uta ó. — Grimvald Mór utazó Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Winkler Bernát fakereskedő és neje Szeged. — Molnár Antal igazgató Debrecen. — Wittár Gerzson malomtulajdonos Budapest. Moskovits Miksa bankigazgató és neje Nagyvárad. — Szabó Ema gyógyszerész és neje Nagyszalonca. — Lövinger Ferenc és neje Temesvár. — Spitz Lipót ügyvéd Debrecen. — Gábor Jenő dr.

ügyvéd Debrecen. — Jenei Zsigmond dr. orvos Debrecen. — Freischberger Bernát igazgató és neje Bécs. — Baternay Ákos és neje birtokos Klopotiva. — Fischer Lajos fakereskedő Zichyfalva. — Fischer József és neje fakereskedő Kikinda. — Jarovszky Mihály várparancsnok és neje Temesvár. — Dr. Pártos Ernő ügyvéd neje Szeged. — Lövinger József birtokos Déva. — Winkler József és neje gyártulajdonos Szeged. — Winkler Sándor dr. gyáros Szeged. — Winkler Andor fakereskedő Szeged. — Holtzer Tivadar és neje kereskedő Szeged. — Freischberger Lipót magánzó neje és leányai Nagyikinda. — Fleischmann Jakab keresk. Bpest. — Weisz Manó utazó Bécs. — Detjenes Frigyes utazó Bécs. — Fischer János utazó Bécs. — Krausz Gyula utazó Budapest. — Lusztig Imre utazó Budapest. — Lefkovits Izsó utazó Budapest. — Adler Sándor utazó Budapest. — Steiner Jakab utazó Budapest. — Eichner Samu utazó Budapest. — Véber Izsó utazó Budapest. — Varga Mihály utazó Budapest. — Fischl Jakab utazó Budapest. — Halász Jenő utazó Budapest.

Vass szálloda. Gera Samu utazó Szabadka. — Witschen L. dr. törzsvorvos Budapest. — Kulszky Lipót utazó Brün. — Hajnal Rezső utazó Budapest. — Kálder Jenő utazó Budapest. — Schwartzwald József utazó Budapest. — Pollák Henrik utazó Bécs. — Stoglevits Balázs utazó Bécs. — Hüttér Jenő jogász Szeged. — Meisztaller Géza hivatalnok Szent. — Horváth István hírlapíró Budapest. — Szei János gazda H. M. Vásárhely. — Hódi József gazda H. M. Vásárhely. — Szöke Béla Szeged. — Grünberger Lajos utazó Bécs. — Mandl Géza utazó Budapest. — Grósz József utazó Budapest. — Hajek M. utazó Bécs.

Nemzeti Színház.

B) bérlet. B) bérlet

Kedden, 1907. évi október hó 29-én:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Leon Viktor és Stein Leo. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Horti Sándor.	Bogdánovic	Fehér A.
Valencienne	Zalai Margit.	S. Ivaine, neje	Györfi T.
Danilovics	Leóvel Leo.	Kromow	Ujj Kálmán.
Glavári Hanna	Kállai Jolán.	Prisics, örnagy	Kulcsár L.
Rosillon	Faludi K.	Pra-covia	Benkőné P.
Cascade	Ladiszlai J.	Nyegus, irnok	Várnai Jenő.

Közdete este 7 és fél órakor.

Kocza állatsereglete.

Ifj. Kocza Antal nagy állatsereglete a napokban érkezik Aradra, ahol rövid ideig látható.

A hírneves állatseregletben 16 kitűnően idomított oroszán és több idomított hiéna is van.

Bővebbet a megérkezés után a programok és falragaszok nyújtanak.



A Pécsi Országos
 Kiállítás on
 legmagasabb kitüntetést,
 diszoklevelet nyert.

Mindeddig felülmulhatatlan!

Csak akkor valódi, ha a három-zögű üveg a csatolt szalaggal (sárga papíron vörös fekete nyomással van ellátva.)

A Maager W.-féle
 valódi tisztított

Csukamájolaj

(hatóságilag védett kiadásban.)

sárga üvegenként 2 kor.
 fehér " 3 kor.

Maager Vilmostól
 Bécs.

1869. óta Ausztriába és Magyarországra általánosan bevezetve.

Tanárok és orvosok előszeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogueriarban

Főlerakat és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:

W. MAAGER, WIEN,
 III/3., Heumarkt 3.
 Utánzások törvényileg üldözötnék.
 2431

Berliner gyermek kabátok, fejkötők, sapkák, cipők és keztyűk, valamint gyermek alsóingek, nadrágok és öltönyök.

Valódi Benger-gyártmányu dr. Jäger tanár-féle **gyapju alsó-ruházat** férfiak, nők és gyermekek részére, egyszerűen harisnyák, elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen olcsó szabott árak mellett **Bársony Andor** harisnya-nagykereskedésében, Arad, Szabadság-tér 17. sz.

Téli menetrend.

Érvényes 1907. évi október 1-től.

Állomások		Szv. I. III.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. II.	
Arad	ind.	5:09	8:18	11:25	4:16	4:51	9:38
Sofronya		5:35		11:41	4:36	5:08	9:54
Kürtica		5:52	8:36	11:55		5:25	10:10
Lökösháza		5:58		12:10		5:44	10:26
Bánhidai major		5:58		12:16		5:51	10:32
Országút		6:02				5:56	10:37
Kétegyháza	ind.	6:10	9:00	12:28	4:59	6:08	10:46
Kigyós	ind.	6:11	9:01	12:34	5:00	6:15	10:51
Békés-Csaba	ind.	6:24		12:47		6:18	10:54
Békés-Földvár	ind.	6:35	9:19	12:59	5:17	6:27	11:05
Mezőberény	ind.	6:43	9:23	1:29	5:20	6:34	11:11
Gyoma	ind.	6:56		1:42	5:31	6:47	11:22
Mezőtar	ind.	6:57		1:44	5:32	6:48	11:23
Pusztapó	ind.	7:07	9:42	1:54	5:41	6:58	11:33
Pusztapó-Tenyő	ind.	7:31	10:02	2:18	5:59	7:17	11:51
Szajol	ind.	7:36	10:07	2:25	6:04	7:22	11:56
Szolnok	ind.	8:02	10:29	2:53	6:21	7:28	12:22
Ujváros	ind.	8:03	10:30	3:05	6:25	7:32	12:23
Tápió-Szele	ind.	8:27		3:28		7:56	12:46
Tápió-Györgye	ind.	8:39	10:52	3:42		8:10	12:59
Bánhidai major	ind.	8:52	11:00	3:56	6:55	8:24	13:12
Lökösháza	ind.	9:10	11:12	4:13	7:07	8:42	13:30
Kürtica	ind.	9:17	11:19	4:24	7:18	8:53	13:41
Sofronya	ind.	9:44	11:35	4:46	7:40	9:15	14:03
Arad	ind.	9:49	11:36	4:49	7:43	9:18	14:06
Országút		10:08		5:05		9:38	14:26
Tápió-Szele		10:19		5:17	8:12	9:50	14:37
Tápió-Szele		10:47		5:43	8:27	10:05	14:51
Tápió-Szele		11:04		5:59	8:41	10:21	15:07
Szily-Sáp		11:17		6:11	8:53	10:33	15:19
Mende		11:31		6:24		10:46	15:32
Gyömrő		11:39		6:33		10:55	15:41
Maglód		11:46		6:41		11:03	15:49
Rákos		12:11		7:05	9:28	11:27	16:13
Kőbánya fel. p.		12:17		7:11	9:35	11:33	16:19
Budapest k. p. u.	érk.	12:25	1:10				

Állomások		Szv. I. III.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. II.	
Budapest k.p.u.	érk.	7:25	8:00	12:20	10:16		
Kőbánya felső p.			8:10	12:30	10:26		
Rákos		7:37	8:17	12:37	10:33		
Maglód			8:44	1:11	10:40		
Gyömrő			8:52	1:19	10:48		
Mende			9:00	1:30	10:59		
Szily-Sáp			9:11	1:48	11:10		
Tápió-Szele			9:21	2:05	11:21		
Nagy-Káta		8:30	9:41	2:32	11:32		
Tápió-Szele			9:58	2:52	11:42		
Tápió-Györgye			10:09	3:04	11:53		
Ujváros	ért.		8:59	10:24	3:21	12:04	
Szolnok	ért.		8:59	10:27	3:41	12:04	
Szajol	ind.	2:55	9:16	10:5	8:53	4:07	12:15
Pusztapó-Tenyő	ind.	3:19	9:36	11:25	4:13	4:33	12:15
Pusztapó	ind.	3:37		11:37		4:47	12:15
Mezőtar	ért.	4:22	10:04	12:05	4:42	5:25	12:15
Gyoma	ért.	4:36	10:05	12:10	4:43	5:26	12:15
Mezőberény	ind.	5:18	10:28	12:33	5:02	5:55	12:15
Békés-Földvár	ért.	5:52	10:34	12:40	5:03	6:03	12:15
Békés-Csaba	ért.	6:07	10:53	1:04	5:2	6:18	12:15
Kigyós	ind.	6:20		1:13	5:30	6:38	12:15
Kétegyháza	ért.	6:23		1:15	5:32	6:40	12:15
Országút	ind.	6:42	11:11	1:28	5:43	7:01	12:15
Tápió-Györgye	ind.	7:09	11:13	2:05	5:53	7:28	12:15
Bánhidai major		7:24		2:17		7:43	12:15
Lökösháza	ért.	7:43	11:30	2:29	6:10	7:58	12:15
Kürtica	ind.	7:47	11:30	2:34	6:11	8:03	12:15
Sofronya		7:58				8:18	12:15
Budapest k. p. u.	érk.	8:03				8:18	12:15
Arad	érk.	8:13		2:51		8:17	12:15
Arad	érk.	8:38	11:54	3:05	6:35	8:43	12:15
Arad	érk.	8:51		3:15		8:56	12:15
Arad	érk.	9:10	12:12	3:29	6:41	9:09	12:15

Állomások		Szv. I. III.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. II.	
Arad ind.	12:22	2:30	4:02	7:04	6:35	10:00	
Glogovác		2:44	4:13		6:46	10:11	
Mondorlak		2:53					
Gyömrő-Ménex		3:13	4:35		7:08	10:37	
O-Paulis		3:20					
Paulis		3:33	4:48		7:16	11:18	
Baraczká		3:39	4:51		7:21		
M.-Radna (é)	12:56	3:49	4:59	7:48	7:29	11:36	
M.-Radna (i)	12:57		5:09	7:48	7:34	11:38	
Milova-O.			5:24				
Konop			5:40		7:54	12:32	
Borzova			6:03	8:09	8:08	1:08	
Soborsin	1:50		6:55	8:12	8:47	2:05	
Zám	2:09		7:24	8:34	9:13	2:53	
Mar.-Illye	2:32		8:07	9:23	9:47	3:12	
Déva	2:56		8:48	9:58	10:27	3:41	
Piski (é)	3:07		9:00	10:10	10:41	3:51	
Piski (i)	3:14		9:15	10:15	10:56	4:00	
Szászváros	3:32		9:35	10:35	11:22	4:10	
Alvincz (é)	4:01		10:30	11:30	12:04	4:23	
Alvincz (i)	4:16		10:35	11:35	12:11	4:25	
Sz.-fehérv.	4:27		10:35	11:35	12:24	4:41	
Pécs (é)	7:38		11:25	11:55	12:58	8:21	

Állomások		Szv. I. III.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. II.	
Tóvis ind.		3:53	4:25	7:00	6:15	8:16	
Gy.-fehérv. (é)		4:29	4:58	7:30	6:45	8:46	
Gy.-fehérv. (i)		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
Alvincz (é)		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
Alvincz (i)		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
Szászváros		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
Piski (é)		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
Piski (i)		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
Déva		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
M.-Illye (i)		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
Zám		4:44	5:13	7:45	7:00	9:01	
Soborsin	4:24		6:31	7:43	6:58	8:59	
Soborsin	5:12		6:31	7:43	7:00	9:01	
Konop	5:12		6:31	7:43	7:00	9:01	
Milova-O.	5:58		6:31	7:43	7:00	9:01	
M.-Radna (é)	6:32	7:28	9:34	3:23	7:34	9:35	
M.-Radna (i)	6:32	7:30	9:41	3:25	7:41	9:42	
Baraczká	6:41		9:49		7:55	9:56	
Paulis	6:49		9:56		8:03	10:04	
O-Paulis	6:56				8:10	10:11	
Gyömrő-Ménex	7:07		10:10		8:18	10:19	
Mondorlak	7:25				8:38	10:39	
Glogovác	7:35		10:35		8:48	10:49	
Arad	6:7:48	8:08	10:50	4:01	8:58	10:59	

Állomások		Szv. I. III.		Gyv. I. II.	
Arad	ind.	6:15	12:17	5:40	
Uj-Arad		6:25	12:28	5:51	
Németh-Ságh		6:42	12:44	6:08	
Vinga		6:55	12:56	6:21	
Orczyfalva		7:06	1:07	6:32	
Merczfalva		7:16	1:17	6:42	
Szt.-András		7:27	1:28	6:53	
Temesvár-Jv.	érk.	7:43	1:45	7:09	

Mesés szép lesz minden hölgy

ARADI IBOLYA-CRÉME

Hajós-féle világhírű bámulatos hatásától.

SZEPŐ, MAJFOLT, BIBROS,
bőrpuhúságot és mindennemű arczszikt-lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni higiénicus kiállítás nagy aranyérmekkel, kezesrel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.
Holnya szappan 70 fillér, holnya tel 1 kor.
és holnya hajógyper 1 korona 20 fillér.

Orvokodjunk érejtelen utazások és hamisítványoktól. A bővszárlásnál csakis Hajós-féle aradi krémeket vegyünk keszák kézi és alagadni, minden más ajánlatot visszautasítunk.

Kapható a keshitónél:
Arad, Andrássy-tér 22., a megyeházzal szemben,
tovább Földes Kelemen, Kossuth pái, Ring Lajos, Hauer Lajos, Veltsek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek áránál és Veltsek és Veltsek drogeriájában.

MUNK R. ÉS TÁRSAS

KARÁNSÉRES.

Hordó-, parkett- és faárúgyár
ajánlja készítményeit:

F A S Y A P O T

szőlő- és gyümölcs csomagoláshoz,
állványok, szőlő- és gyümölcs eltartásához.

tégyszárító keretek

Különlegesség:
horngyolt és hód farku tégylák szárításához.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Értesítés!

**Az „Orsovai Hal”-hoz
BREGER J. czég**

ezelőtt Deák Ferenc-utca és Weitzer János-
utca. Mai naptól Szabadság-tér 4 sz.
Pözl-kávéház mellett. 2543

Naponta friss élő halak tég- és vízben kap-
hatók. November 1-től minden fajta tengeri
halak is. Üzletben tartok mindenemü
déli gyümölcsöket és zöldség-ujdonságo-
kat, friss kóser füstölt húsneműket, va-
jat, turót, kenyérsüteményt és minden-
nemü delikateszt is tartok. Színházi elő-
adás után is nyitva van. Péntek estétől
szombat este 6-ig zárva. Vasárnap eg sz
nap nyitva. November 1-től Weitzer Já-
nos-utcai üzletben kizárólag az új ter-
geri halak lesznek eladva. Általában ol-
csóbb árak mint a piacon. Neari udelő-
sek azonnal, a legpontosabban eszközöl-
tetnek. Sürögnycim: Bréger. Arad.

Eladó

700 hektoliter magyarádi

**uj-bor
Popescu János**

jegyzőnél

2519

Magyarád.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak
héjak és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbíttatnak, ezáltal a sziv-
vattyu nem romlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működésé-
reért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Bolyó szelepekkel. Köz-
geknek legalkalmasabbak,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tegadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működésé-
reért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozzá való országos egységes csat-
varok és a legjobb minőségű gummi-
csövek.



Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely más
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

a királyi szabadalmazott tüzi fecskendők
és szivattyu készítő. 256

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI
— SZÉN SAV - MŰ VE K —
ujjonnan berendezve kártyán kívül szállítanak azonnal bár-
mily mennyiségű természetesen vegyileg
legtisztább folyékony

Szén savat
a világhírű buziásfürdői szén-savforrá-
sából szódavízgyártáshoz, vendéglátó-
helyek és egyéb ipari célokra.
Össze nem tévesztendő mesterséges-
en előállított, kevesebb káros szén-
savval

Keghizható, szigorúan leltárikeresésű kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek
1/4 és 1/2 literes üvegekben. 8907
Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.
Elsőrendű asztali víz.
Felvilágosítással készségesen szolgál
Muschong-Buziásfürdői szén-savművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdő.
Sürgönycim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban tel.-fon 18. sz.

Azon urral, ki
ezen napra figyelmeztetett holnap ó. u. 5—6 óra közti találkozhatom a Forray utca Nad sdy palotájában levő **Zinner Vilmos** mű órás és ékszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék
azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a kártya gyűjtő **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jó és olcsón lehet vásárolni. 851

Hálás leszek
azon nemessziú hölgynek ki, hogy hivatalból el ne késsek megveszti azoo szép és olcsó zsebórámat a melyet **Zinner Vilmos** mű órás Forray-utcai kirakata-ba láttam.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű
**Földes-féle
Margit-Cremet,**
mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer széplők, májfoltok, bőrrákák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:
Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.
Főraktár: 308
Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Halottak napjára!

Özv. Imre Mihályna és Társa
élő- és művirág kereskedése
Arad, Forray-utca 5. sz.
(a Dréher főforrástárral szemben)
Ajánlja a közelgő halottak napjára rendkívül nagy választékú
élő és művirág koszoruit.
Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszébb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. 2484
A nagydemű közönség b. eses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel
Özv. Imre Mihályné és Társa.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.
Van szerencsem a u. e. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban
fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műteteket pontosan és es jutányosan végzek.
Kiváló tisztelettel
VAJDA BENŐ
1572 fogorvos.

Hölgyközönség figyelmébe!
Van szerencsénk a t. hölgyközönség tudomá-ára adni, hogy az eddigi (Aradon, színház-épület II. emelet jobbra, a szabadság-téri oldalon)
női ruha Confectio
műtermünket a legújabb divatu női kálap raktárral bővítettük ki.
S azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy modern áruikat a legnépszerűbb árban árusítjuk. — Tisztelettel

Wolff nővérek.
Ugyanott Ugyes fizető és tanuló lányok fevetnek.
Az izraelita templom sarkán nagy használt és új butor raktár.
Veszek
a legnagyobb árban uraságoktól használt férfi ruhákat, szőrme és utazóbundákat, továbbá használt háló és ebédő, valamint konyha-butorkat, Wertheim csapát, jégzekrényt, láz-zeresámat, nyergeket, fegyvereket, kis és nagy mérleget, bolli állványokat, ócska vasat, rozset, ólmet és mindenféle fémtárgyakat, régiségeket, akármily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben. Ezen felsorolt minden egyes tárgy a legszébb kivitelben és a legolcsóbban minden nap megkaphatók. Kívánatra hűzők, vagy vidékre levélbeli megvásárlásra rögtön megyek. Szabóság és kész férfi-ruha üzletem Aus-talos Sándor-utca, Grabner-féle házban, butor-raktár az Árpád-tér 5. szám, az izraelita templom sarkán.
Tisztelettel 700
Herzfeld Gyula.

Benkő Sorsjegy Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50	1/4 K3.	1/2 K6.	1 K12.
-----------	---------	---------	--------

BENKŐ BANK BUDAPEST ANDRASSY UT 60

Sorsjegyeink, reklámtábláink kifüggesztése által jelzett helybel viszontelárusítóknál eredeti árban kaphatók. 2562

Városi hirdetmények.

578—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árvaház részére 1908. évben szükséges tej szállítása iránt folyó év november hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár lit-renként 20 fillér.

Bánatpénzül leteendő 50 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz. szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi október hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubo-Andor, s. k.
aljegyző.

19357—1907. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszteriumhoz, az észak-amerikai külképviseleti hatóságainktól beérkezett jelentések szerint, az Északamerikai Egyesült államok déli államai újabban minden eszköz felhasználása mellett oda törekednek, hogy

minél több európai kivándorlót birjanak reá a lamaikba való kivándorlásra, mely célból az Észak német Lloyd hajós céget megbízták, hogy Brémából a déli államok kikötőibe hajó járatokat rendezzen, a kivándorlók odacsábítá-á végett pedig Európába ügynököket küldtek.

Az ugynevezett deli államok közé tartozik Maryland állam is, mely állam részéről is az ottani hatóság bevándorlási titkára mezőgazdák, mezőgazdasági munkásoknak és eselédeknek kibocsátása céljából európai körutra indult és törekvése oda fog irányulni, hogy elsősorban is a családfőket birja kivándorlásra, kiknek az egyes mezőgazdaságokban alkalmazást és magas bért ígér. Ezen említett államok közöttük Maryland az „Elhagyott telepek” révén ismeretesek az egyesült államokban, mely már 20 éve fáradozik azon, hogy elhagyott telepeit újabban odacsábítandó telepéseknek eladhassa.

Azon állam talaja általában igen gyenge minőségű, mely korábbi rablogazdálkodás következtében kimerült, terméketlenné vált, s már számos telepes volt kénytelen ott megvásárolt telepét elhagyni, mely a megélhetést sem biztosította.

Figyelmeztetem tehát mindazokat, kik megélhetésük biztosítása reményében a fentebb felsorolt államok bármelyikébe kivándorlási óhajtanak, hogy saját jól felfogott érdekeikből ezen elhatározásaikat másítsák meg, mert csak a legnagyobb nyomornak teszik ki magukat Felhívom egyben a város közönségét, hogy kivándorlásra esábitó lelketlen ügynökök üzelmeiről tudomást szerezve, azt hivatalomnak nyomban tudomására juttatni sziveskedjék.

Arad, 1907. évi október hó 15-én.

Green Nándor, s. k.
h. főkapitány.

572—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árvaház részére 1908. évben szükséges kenyér és péksütemény (kifli, stb.) szállítása iránt folyó évi november hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: I. a kenyér kilogrammonként 6 fillér. II. a sütemény darabonként 3 fillér.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a 104. sz. szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi október hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubo-Andor, s. k.
aljegyző.

Peniek delután szőnyeg-maradékok olcsó eladása!



Alkalmi vétel!



Uj divatu angol kelmék árjegyzéssel kirakatunkban megtekinthetők.

120 cm. széles costumkelmék 1 frt 85 kr. } a rendes áruknál 3% megtakarítás.
140 cm. „ „ 2 „ 25 „ }

Ujabb szállitmány érkezett nyirott I. Axminster szőnyegekből csekély szépséghibával.

Egy 250 cm. széles 350 cm. hosszú szőnyeg 42 forint 50 krajcár.
„ 200 cm. „ 300 cm. „ „ 27 „ 50 „

Rosenblüh H. és Társa.

336

I. Klóder minster szőnyeg 90 cm. széles maradékban 1 frt 70 kr. méterenkint.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításul kérjük a hirdetés alatt lévő számok a hívókezelt.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetésüket felvessz a kiadóhivatalban: József főherceg-ut. 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Az apró hirdetés minden szó egyszeri beállításának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. — Cselédek kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetést levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók levélben elárulható helyein.

A K I N E K

Ismeretség híján

asszisztánsra, oszlóóra, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, lapára, gazdatisztára, kulcsártra, vinczellőre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szükség.
--	--

A K I

eladni kíván

butort, szongorát, bort, gyümölcsöt, zabonát.	üzletet, műhelyt, lakást stb., vagy
---	--

A K I

bérbesadni kíván

birtokeket, házat, vadászterfő- letet,	halászatot, tolket, kocsit, lovat.
---	---

A K I

csindeseket vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

A K I

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban erre célt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési rovatát használja.

Téli szalonka,

perzselt, száraz, zsír és sózott hárj kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 2249

Férfi ruhák

teljesen jó állapotban eladó. Bővebbet Teleky-utca 10. emelet.

Egy jó forgalmu

vegyeskereskedés tőzsde és korlátolt italmérséssel, forgalmas helyen, más vállalat miatt kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 2558

Eladó házak!

Lujza-utca 1/a. sz. sarokház és Kiss Ernő-utca 7. számú ház kerttel eladó. Értekezhetni Kiss Ernő-utca 7. sz. a. 2560

Eladó

1 gyönyörű datolya palma Sleiniker Luizánál, Erzsébet-körut, Olasz-ház. 2548

Keresek

egy fiatal segédet, ki románul beszél és a rőfőben is jártas. Ajánlatok Weisz Mórhoz, igényekkel együtt, Székudvarra küldendők. 2546

Kerestetik

ügyes minden es cseléd 3 tagu családnak. Jó bánásmód. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

egy jó forgalmu kocsmá. Cim a kiadóban. 2551

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb árakon. — **Kerpel Izab** könyv- és papírkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 1921

Angyal-utca 27. sz. alatti

szatóc-üzlet november 1-től kiadó. Bővebbet Angyal-utca 20/a.

Uri lakás

azonnal kiadó. Bővebbet Dr. Mórak Döme ügyvéd irodájában 2475

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Costüm-album

100 nál több eredeti újdivatu mintákkal 8 koronáért kapható **In-gusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon Arad és temesmegyei 517. sz. 361

Barackai csemege szőlő

kapható 5 kilós kosarakban három koronáért Aggvölgyi János szőlőbirtokosnál Aradon, Erzsébet-körut 12. sz. 2570

Butorozott lakás!

Két egymásba nyíló gyönyörűen butorozott szoba kiadó, esetleg teljes ellátással. Cim: Vécsey-utca 7. szám. 2578

Kiadó lakás!

Kossuth-utca 9 szám

alatt egy külön álló, 4 szoba, csukott folyosó, elő-, cseléd- és fürdőszobából álló lakás, a hozzátartozó melléképítményekkel, továbbá egy

istálló és magtár

november hó 1-től

kiadó.

Értekezhetni Probst Elemér zárgondnoknál, Tökölly Imre-utca 49. sz. 2520



Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia

tanulónak

valamint

tanuló lányok

fizetéssel

felvétetnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.



Használt

ó l o m

megvételre kerestetik a kiadóhivatalban.

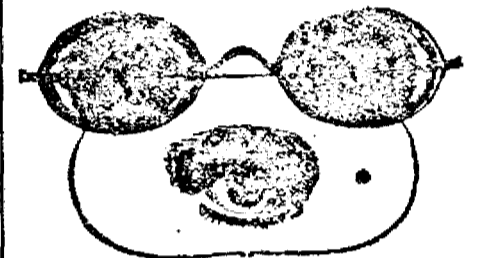


Elsőrendű látsszerész üzlet.

DICK-SAMU

órás és látsszerész

Arad Andrassy-tér és Weitzer János-utca sarkán



Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látcsöveket a legkülönbözőbb kiállításban. Legfinomabb lorgnettek, orrcsüptetők és szemüvegek, arany ezüst nickel és tekenőbéká csont keretekben legjobb füvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle homérók, mindennemű kivitelben. 2419

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.

Városi hirdetmények.

571—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árveház részére 1908. évben szükséges fehérneműek és felső ruhákhoz szükséges anyag szállításának elvállalása iránt folyó évi november hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: Árjegyzék szerint. Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet és kizárólag igazolt magyar gyártmányu iparcikkek hozhatók ajánlatba.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz. szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeének 1907. évi október hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

POROSZ és MAGYAR

K Ö S Z É N

blombázott zsákokban.

DIÓ és KOCZKA

K O K S Z

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

A L T M A N N E D E - n é l

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

2585

Telefon 46.